

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA
Deak Ferencz-utca 30.
INSERTIUNILE
se primesc la administra-
ție.
Mulțumite publice și Loc de-
schis costă fiecare ștr 20 m.
Manuscripte nu se im-
polază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

NUMĂR POPORAL

Nr. 29

Articolul d-lui Brote.

Eugen Brote publică în »Telegraful» un articol de fond despre tratativele de împăcare. Trebuie să spunem că articolul dânsului ne-a adus surpriză. Expunerile d-sale sânt lipsite de credință și de logica limpede pe care am văzut atâtea ori ocazie să o admirăm în articolele sale până acum. Afirmatiunea d-lui Brote este că deputații naționali și comitetul național s'ar fi făcut vinovați de duplicitate în tratativele cu guvernul. În discuțiile ce au avut cu domnul Brote deputații naționali ar fi declarat în mod confidențial că sânt ori când dispuși să renunțe la punctul întâi din programul nostru, formulând autonomia Ardealului, și chiar că »în realitate acest punct nu a fost considerat ca șters«. Dar, spune d. Brote, »când a fost vorba să susțină și să aplice ceea ce au afirmat înaintea mișcării, curajul i-a părăsit«.

D. Brote încheie apoi astfel: »Se teoretizează că vor dobândi ei titlul de »trădători«. Sau nici n'au avut nici odată curajul să aduce peste tot o jertfă? Fie una sau alta, rezultatul rămâne același: comitetul a fost în dovada neîndoită, că încât reprezintă interesul român acest n'ar avea buna credință pentru pace și o înțelegere cu Maghiarii este cu neputință«. Apoi dl Brote expune următoarele despre situația comitetului: »Părerea, că poporul român are dispoziții pentru pace, este cu toate acestea în contradicție. Dacă se admite ca reală această părere generală, atunci comitetul nu reprezintă decât vederile unui cerc restrâns al societății românești și aceste vederi sânt contrare adevărului«.

Și chiar de a intra în discuția adevărului afirmatiunii, trebuie să protestăm împotriva celei credințe cu care domnul Brote prezintă lucrurile, făcându-i pe fruntașii comitetului vinovați de duplicitate și de lipsă de sinceritate față cu guvernul, și vinovați de lipsă de curaj în fața publicului românesc, căruia nu i-ar îndrăzni să-i mărturisască renunțarea la autonomia Ardealului.

Am fost față la discuțiile dintre guvern și fruntașii noștri și nici nu sântem surprinși asupra lor în mod amănunțit. În însă a cunoaște cu toate acestea înțelesul și felul de a privi lucrurile al fruntașilor în baza asta îndrăznim să afirmăm că spusele d-lui Brote sânt o interpretare tendențioasă și răuvoitoare.

Pe felul cum prezintă dânsul lucrurile credem că fruntașii nu au și n'au avut o părere sinceră a unui acord înstituit cu guvernul și că au căutat prin duplicitatea lor să zădărnicească »pacea«. În rea-

litate fruntașii ca și obștea românească au cea mai bună intenție de înțelegere cu guvernul. Dacă »pacea« cu toate acestea nu s'a putut sălășlui între noi și unguri, cauza e tocmai pe partea ungurească. Câtă vreme un conte Tisza ne cere dizolvarea partidului național în schimbul unor concesii absolute problematice și inechitabile, și câtă vreme dl Khuen prin declarațiile sale din cameră înzestrează părerea contelui Tisza cu clauza sa de aprobare deplină, nu poate fi învinuit partidul național că nu dorește pacea. Cei ce sânt împotriva păcii, cu toate asigurările lor sgomotoase de pace, sânt acei cari pun partidului național condiția de a face *harakiri*. În astfel de împrejurări toată acțiunea lor de împăcare e lipsită de sinceritate și urmărește scopul de a rătăci lumea. Atâta ipocrizie cinică numai în politica ungurească este cu putință.

Dar d. Brote spune că comitetul național a fost de o duplicitate promițând să renunțe la autonomia Ardealului dar neavând curajul să o propună partidului. Adevărul este că comitetul consideră punctul acesta al programului drept un *obiect de compensațiune* pe care este dispus să-l părăsească, dar numai în schimbul unei *contra-valori* de preț egal cu acest punct. Dacă i se vor făgădui concesii însemnate pe alt teren, atunci pe cât știm partidul este dispus să sacrifice punctul acesta. D. Khuen va fi cerut însă fără îndoială părăsirea lui înainte de a intra în discuție, deci ca o jertfă fără răsplată, iar dacă discuțiile nu ar fi dus la un rezultat, guvernul tot ar fi rămas cu un câștig pozitiv: părăsirea autonomiei Ardealului din partea noastră. Cu alte cuvinte partidul național ar fi fost pur și simplu tras pe sfoară și dacă ar fi avut această cea mai elementară lipsă de prevedere politică de a se lăsa așa de lezne păcălit, de sigur d. Brote ar fi fost cel dintâi care să-l dascălească și să-i facă lecții de prevedere și precauțiune politică, făcând din fruntașii noștri niște simpli găgăuți cari se lăseau păcăliți de o șiretenie atât de simplă a guvernului.

Acum însă d. Brote îi acuză de duplicitate, deși știe și dânsul că nu poate fi vorba de duplicitate ci de cea mai elementară prevedere și chibzuință politică.

Atunci pentru ce fruntașii partidului nu au avut curajul să spuie pe față și lumii românești că sânt dispuși a părăsi autonomia? ne întrebă dl Brote. Răspundem pentru că, mulțumită îndărătniciei guvernului, lucrurile nici n'au intrat în faza în care să se poată vorbi de părăsirea acelu punct din programul nostru politic. Numai după ce guvernul ar fi făcut propuneri acceptabile fruntașii noștri ar fi ajuns în situația de a propune pe față părăsirea autonomiei. Guvernul nu a creat nici măcar *premisele*

și *posibilitatea* acestei propuneri, căci nu a admis nici măcar o *conferință națională*, singură în drept de a hotărî schimbarea programului, mai mult chiar, guvernul nu vrea să recunoască nici măcar *existența și funcționarea* partidului național. Cum și unde era atunci să facă comitetul propunerea de a schimba programul? Într-o conferință clandestină pe care ar fi dizolvat-o imediat și ar fi închis pe membrii ei? Dl Brote știe bine lucrul acesta. Mai mult chiar, când guvernul nu a permis decât ținerea unei conferințe *electorale* și nu *naționale*, dânsul a venit în coloanele *Tribunii* să acuze, supt iscălitura unui »vechiu membru al partidului«, partidul că a făcut o greșală, primind să ție conferința *electorală* și recunoscând prin asta concepția guvernelor despre neexistența partidului.

Pentruce ridică însă d. Brote acuza duplicității contra partidului, când singur știe că nu poate fi vorba de duplicitate, ci cel mult de o simplă precauțiune dictată de cea mai elementară prevedere politică. Nu găsim decât un singur răspuns, oricât ar fi de dureros: d. Brote e de rea credință și servește aceleași intenții ca și Mangra, Slavici și ceilalți dușmani ai partidului, el vrea să discrediteze comitetul național și să-l prezinte ca fiind izolat de poporul care dorește pacea, pe când fruntașii, »agitatorii« o împiedică în mod interesat spre a-și face trebșoarele. Cu alte cuvinte d. Brote acuză partidul, întocmai ca cei din urmă gazetări și jidani, ce atâta în mod intenționat războiul dintre unguri și români și că învrăjbierea celor două popoare e un interes de existență pentru noi »agitatorii« și că »impăcarea« ar fi pentru noi o mare pierdere materială.

Câtă rea credință este în afirmațiile dânsului se dovedește și prin următoarea afirmație a sa: »Este peste putință ca să afirmăm că există buna voință pentru o înțelegere cu guvernul și în același timp să prezinti pe aceia cari sprijinesc cu fapta afirmațiunea ta ca »trădători«, să te declari opoziționist înflăcărat și în același timp să sprijinești pe sub mână alegerea unui deputat guvernamental; să te plângi în contra terorismului electoral nemai pomenit și să te prezinti în fața lumii cu un club de deputați naționaliști din cari trei dirijinci au fost aleși cu aclamațiune, adică fără ca guvernul să fi susținut contracandidări«.

Una singură din aceste afirmări pare a fi îndreptățită: s'a susținut într'un singur loc, dacă nu ne înșelăm la Reghin sau aiurea, un candidat guvernamental. Aceasta însă pentru că românii fiind în minoritate, credeau să ajute măcar alegerea unui candidat *aderent al votului universal*, cum se declarase candidatul guvernului. A fost deci

un caz cu totul *izolat* pe care cu toate acestea nu-l aprobăm. Motivul acestei procedări a fost însă nu *duplicitatea*, ci dimpotrivă o naivitate politică, căci a fost o naivitate a se da crezare declarațiilor aceluși candidat.

Celelalte afirmații ale dlui Brote sânt însă de o rea credință, S'au înfierat drept »trădători« oameni ca Mangra și Slavici căci ei nu au »sprijinit cu fapta« înțelegerea cu guvernul, ci au trecut pur și simplu în tabăra guvernului, *fără a mai aștepta rezultatul tratativilor*. Trecerea asta nu poate fi o »sprijinire« a acțiunii de împăcare, »sprijinire« pe care nimeni nu le-a cerut-o, ci o simplă dezertare. Dacă am ierta și scuza fapta lor, ar trebui să privim nepăsători, atunci ar fi avut dreptul să treacă toți membrii partidului în tabăra guvernamentală și atunci ar fi ajuns de mult faptul ca să se vorbească numai de »pace« ca toată armata noastră politică să găsească motiv de a o rupe la f. g. nebună spre teica guvernului. Unde i aici logica atât de puternică altă dată a dlui Brote?

În sfârșit dl Brote atinge și nota cinismului spunând la urmă că deputații noștri s'au plâns de teroare electorală, deși trei din cei cinci membri români ai clubului au fost aleși fără contra candidați guvernamentali. E atâta rea credință în afirmația asta, încât ne vine greu să o discutăm chiar. După dl Brote deci teoarea și corupția electorală pe care o recunosc chiar și partidele ungurești, ba ziare guvernamentale ca *Az Ujság*, toată teroarea asta nu este decât o poveste scornită de deputații noștri. Pentru dânsul cele trei alegeri unanime sânt o dovadă *contra* corupției și falsificării alegerilor, dar căderea atâtor candidați prin mișelii enorme ca la Ighiu, Vinț, Ceh, Radna, Chișineu, Iosășel, Orăștie etc. etc. nu dovedește nimic *pentru* falsificarea alegerilor. Dacă din întâmplare ar fi fost ales un *singur* deputat dar acesta cu aclamațiune, atunci, după dl Brote, noi nu am avea motive de plângere și s'ar

dovedi că guvernul nu a făcut nici o greutate nici candidaților celorlalți ai partidului.

Dar să încheiem aceste considerații. Încheierea ce o atragem e o nouă durere pentru noi. Cine intervertește adevărul cu atâta rea credință și nu găsește decât acuze contra partidului și nici o acuză contra guvernului pentru căderea noastră și pentru nereușita »impăcării«, dovedește să s'a dat cu totul în partea potrivnică partidului și susține pe dușmani lui cu o argumentație sofistă și de rea credință.

Nu argumentele dlui Brote ne interesează pe noi, căci lipsa lor de temeinicie va fi evidentă pentru oricine îi citește articolul, ci altă concluzie: *dezertarea d-lui Brote*.

Căci după un astfel de articol nu mai poate fi îndoială că d. Brote a părăsit partidul și s'a pus și el în slujba politicii mangriste. S'a »impăcat« și el fără a mai discuta și negocia cu guvernul. E un nou câștig pentru Mangra, fără a fi o pierdere deosebită pentru noi, afară de valoarea *pur personală* a dlui Brote. Ca și la d. Slavici nu argumentele au chemat convingerile și atitudinea sa politică, ci dimpotrivă atitudinea sa cea nouă cheamă argumentele. Iată pentru ce sânt atât de șubrede și lipsite de logică.

Părintele Mangra își mărește partidul cu membri din preoțimea trădătoare a Bihorului și cu membri din România. Față cu aceste sporuri îndoioase, partidul național, ființează și înflorește mai departe.

Amnestie generală. Din Ischl se telegrafiază: *La 18 August se va publica un autograf regal priu care se acordă amnestie generală tuturor acuzațiilor și condamnărilor pentru delictive politice. Amnestierea aceasta se va face din prilejul aniversării a 80 de ani dela nașterea Maj. Sale.*

Vor fi amnestiați toți cei ce au fost condamnați pentru agitație împotriva naționalităților și a confesiunilor, pentru agitație

împotriva autorităților și alte delictive șite pe calea presei. Cei cari acum pedeapsa, la 18 August vor fi puși decât în libertate. Celor cari nu și-au ceput încă pedeapsa li se va tera pe în acelaș timp se vor sista toate pe politice în curgere.

Țarul îl felicită pe monarhul nostru Petersburg se telegrafiază: *Marcel duce Mihailovici va merge în persoană la Viena, țru a felicita în numele Țarului pe Maj. Sale, rele duce Nicolae va aduce și o scrisoare găfă a Țarului.*

Învățător »agitator«. Din Timișoara ni-se scrie: *Comisiunea administrației comitatului Timișorii a ordonat cere disciplinară împotriva învățătorului Patrichie Rămneanțu din Curștei, »pe desfășurarea o activitate agitatorică antinațională atât în școală cât și în afara școlii...«*

Vina bravului învățător e că fine mul său românesc!

Autonomia catolică. »Vaterland« din Viena a informat că proiectul de lege despre autonomia catolică, plănuit de guvernul de ministru a suferit câteva modificări esențiale.

Ministrul de culte contele Zichy va cuprinsul lui episcopului Kohl, care îl va înlocui pe primarul Vaszary.

Conferința episcopilor va discuta acest proiect în Septembrie.

Proiectul va fi depus pe biroul Camerei în Octombrie.

Dizolvarea dietei croate. Din Viena se telegrafiază că decretul despre dizolvarea dietei a sosit banului Tomasi. Deputații se va publica în ședința de mâine a dietei. Alegerile vor avea loc în Octombrie.

Conflictul din Murăș Turda. Din Turda se telegrafiază că protonotarul tatens Balla Aladár a fost suspendat din funcție insubordinație. Cu câteva zile înainte a fost suspendat și vicșpanul.

Amintiri.

În vara anului 1884 mă aflam în vacanță în comuna mea natală și eram ocupat cu munca câmpului, că tatăl meu deși era preot de meserie, totuș era unul dintre cei mai harnici agricultori din împrejurimi. De altcum nu e lucru de mirare că mai toți preoșii din Transilvania se ocupă serios cu agricultura, că altfel nu ar putea scoate la căpătâi, mai cu seamă că sfeșta miile au scăzut la 20 și chiar la 10 bani și te scoală în puterea nopții să faci sfeștanie creștinului și să-l stropești cu apă molitivă (sfințită) și vitele ce le trimite la munte, la pășune. De aceea să nu vă prindă mirarea când veți întreba pe vre-un flu de preot din Transilvania: ce este tatăl său, că în cele mai multe cazuri vi se va răspunde că tata este econom sau agricultor cu barbă, în loc de preot. Și nu greșește, că în zilele de lucru numai barba deosebește pe preotul transilvănean de țărani. Și să nu credeți că dacă preotul din Ardeal se ocupă de agricultură, își neglijează biserica. Nu — Doamne ferește, slujba bisericească și-o face par'că ar sta mitropolitul la spatele lui, dar și poporul o merită asta, că dela biserică numai o boală gravă îl poate reține.

Este bisericos poporul nostru din seamă afară și crede în cele sfinte minune mare, furturi și jicline nu se prea întâmplă, că îl e frică popoulul de molitva de blestem. Mi aduc aminte că un țaran dela noi având un proces, s'a căpuit de nițcă cinste pentru avocatul lui, adică a cumpărat dol pești mari vii, pe cari i a pus în

fântână până dimineața, când avea să-l ducă plocon avocatului.

Dar dimineața, fiind chiar ziua de sfântul Ilie, se duce omul meu cu noaptea în cap să scoată peștii din fântână — da i ai de unde nu s. I a șterpelit cineva peste noapte și bietul creștin în loc de a alerga la primărie, vine la tata și îi spune pățania.

Înainte de a se termina slujba bisericească, apare tata cu cartea în ușa altarului și invită pe popor să ingenuncheze, că este silit a ceti slujba de blestem. Abia pronunțase aceste cuvinte și un țaran se apropie și spune:

— »Nu mai e ti, părinte, că s'au găsit peștii!«
Au teamă țaranii de slujbă ca de foc dar în schimb și preoșii sânt la culmea chemării.

La nunta unei surori de a mele, când era petrecerea în totul ei, vine un țigan nu altcineva: să meargă tata să l îngroze un copil născut mort.

Tata fiind bine dispus, ca la nuntă, răspunse țiganului fără de a-și da seama că acum nu are timp, să mai aștepte. Și știți ce a replicat țiganul?

— »Nu face nimic, părinte, dacă nu aveți acum timp; o să aduc eu copilul aci și vă veți duce cu el la groapă când veți avea timp.

Ce mai putea face tata? A lăsat nuntașii și s'a executat, ducându-se la țigan.

Dar să trecem la obiect, adică la tripla alianță. Cine a format tripla alianță?

Pe acel timp se află la noi ca scriitor în cancelaria comunală un rigorosant la drept, Drăghici, de fel din comuna vecină Săcuză fusese pe vremuri cel mai bun student din mul an de drept în Incepuse la universitatea Pesta, dar din cauza alcoolului scăpătase veni un fel de scriitor comunal și trăia numai din milă, că o zi lucra și trei bea — sic — sic vollo — era deviza lui. Și când primarul de l invita la cancelarie în lucrurile du-l: — Domnule, te așteaptă lucrările, cancelarie ce faci aci? Îi răspundea — Că cet jovi, non licet bovi. Și nu se mișcă cârciumă decât atunci când avea poftă.

În comuna Rășinari de lângă Sibiu asemenea aplicat în cancelaria comunală profesor la liceul din Blaj, anume Paul la fel cu Drăghici. Și prin jurul Blajului un anume Sâmboteanu, rigorosant în care ajunsese și el în categoria celorlalți.

Întâmpierea a adus cu sine că acești trei vanți să se întâlnească în vara anului 1884 în comuna mea natală și salutul lor a fost: sta este adevărată tripla alianță. Erau trei tiiă toți trei, pe timpul acela latina era principal în licee.

— »Tres faciunt collegium!« Se întâlni și se sărută. Erau toți trei trezi ca lumina și ghici nici una nici două le zice:

— Haideți să mergem la popa Mihail, are vin la pivniță și este ospitalier, de vă cârciume veți fi sătuli și voi.

Sâmboteanu răspunse:

Românilor față de Unguri după alegeri¹⁾.

De Vasile M. Kogălniceanu.

MOTO: Eu privesc ca Patrie a mea toată acea întindere de loc unde se vorbește românește și ca istorie națională: istoria Moldovei întregi, înainte de sfârșirea ei, a Valahiei și a fraților din Transilvania.

Mihail Kogălniceanu.

Cuvânt introductiv la cursul de Istorie națională, rostit la 24 Noembrie 843 la Academia Mihăileanu din Iași.

... din Ungaria, modul cum au... și rezultatele lor dau prilej... vechia chestiune națională ro... din Transilvania și Ungaria cu... noi.

... rezultat izbitor al acestor ale... interesant de notat — este ceea ce... »Neue Freie Presse« din 25 Iunie... că majoritatea guvernului ungar... de 275 contra 110 mandate opo... exact aceleași cifre cu care s'a... 1867 dualismul«. In patruzeci și trei... de politică greșită maghiară și după... lupte zadarnice, situația a rămas... adică infructuoasă.

... aceste au fost făcute, după cum... mult uzul în Ungaria, de către gu... pentru cititorii din apusul Europei, ... familiarizați cu obiceiurile politice... în special guvernul actual a avut... compune o majoritate și pentru a... a fost suficient să nu aibe scrupule... guvern a întrebuințat și abuzat de o

... din »Revue de Roumanie« Nr. 5, Iunie—... Distinsul autor al acestui articol — de—... de adâncă și clară pătrundere a situației... este unul din cei mai distinși publiciști ai... rești, fiul marelui bărbat al neamului nostru... Kogălniceanu.

potrivă de două mijloace: cel al corupției sub toate formele, dela numirea în posturi și înlesnirea de concesiuni, până la mituirea deadreptul cu bani și, al doilea, intimidarea prin întrebuințarea brutalității. Guvernul actual unguresc a întrebuințat ambele aceste mijloace cu o lipsă de scrupule care a făcut ca chiar un maghiar, președintele de vârstă, domnul Madarász, să spue la deschiderea Camerei că Parlamentul acesta este eșit dintr'o siluire a voinței corpului electoral.

Intransigența guvernului a avut în vedere pe nemaghiari și mai ales pe candidații români. Circumscripțiile electorale opoziționale au fost puse în stare de asediu. Dar ceea ce s'a petrecut, ca sălbăticie, în circumscripțiile românești, întrece tot ce se poate imagina ca exces și brutalitate în materia aceasta; țările cari ar voi să învețe arta de a înlătura cu totul sistemul reprezentativ și a face să se aleagă numai candidați oficiali, ar trebui să trimeată misiuni de studii în Ungaria. Metodele întrebuințate aici sânt ajunse la perfecțiune. Guvernul unguresc a mers până acolo încât, cu aprobarea împăratului Austriei — care datora naționalităților sprijin și protecțiune — nu s'a dat îndărăt dela un fapt extraordinar de grav: a ordonat să se aducă armata din Austria pentru a silui pe alegătorii nemaghiari. Reichsratul din Viena a protestat contra faptului, care era consumat, dar el ar fi putut fi evitat dacă împăratul n'ar fi admis ca să se nimicească naționa-

Liga pentru unirea... material de fapt sigur și... într'o broșură specială, care va fi răspândită în Europa întreagă.

Documentele pe cari le-a strîns Liga, sânt foarte importante. Ele vor servi la edificarea opiniei publice europene, căreia i s'a dat putința să judece cum înțelege guvernul unguresc libertatea.

Liga a făcut foarte bine c'a dat publicității documentele în cauză. Aceasta era o chestiune de datorie și de conștiință. Aceasta mai era impus și de lupta pe care elementul românesc este silit s'o ducă. Români sânt în luptă cu Ungurii. Sânt două națiuni față în față.

Lup'a aceasta nu este ceva întâmplător sau trecător, un conflict izvorit din interese sau pasiuni menite să dispară într'un timp mai mult sau mai puțin apropiat. Din contră, cu cât va trece timp, cu atât lupta va deveni mai aprigă, mai aspră și mai puțin îndurătoare. Aceasta este în firea lucrurilor — și pentu ce este așa, voiu arăta mai încolo.

Intâi de toate, țin să lămuresc că Români nu sânt pentru luptă de dragul luptei. Din potrivă, Români, atât de aici, din regatul României, cât și de dincolo, din Transilvania și Ungaria, sânt pentru o înțelegere frățescă cu Ungurii. Punctul de vedere al Românilor — zicem al Românilor în general, fiindcă deși Români din regal nu se amestecă în politica de dincolo, totuși ca mod general de a înțelege lucrurile din Ungaria, sântem cu toții de acord — este foarte simplu. Români spun: Ungaria este un stat poliglot și polietnic; el este locuit de mai multe națiuni. In mod firesc, Români trag de aici toate consecințele; adevă, ei cer: votul un'versal, direct, egal și secret, pentru ca puterea politică a fiecărei naționalități să se poată desvolta și afirma în toată voia; cer libertatea și egalizarea limbilor în administrație, instituție și știință. Aceasta este cererea noastră, pe care o vom susține pe toată durata vieții noastre și a neamului nostru. Cu un cuvânt, în cadrul statului și teritoriului Ungariei, Români au dreptul la libera expansiune națională a poporului lor.

La această cerere, Ungurii răspund în mod negativ. Ei nu voiesc a recunoaște drepturile naționalităților; ei nu vor să recunoască decât existența unui stat național maghiar.

omnes consenserunt, ego non contra-
ergo să mergem!

și au fost, că eu cu tata tocmai descăr-
car cu fân în grădină, când ne trezim cu
pălăntile pe ceafă.

putările noastre respectoase, părinte Mi-
să te salutăm ca magii dela răsărit.

văzându-i m'a închinat cu carul cu fân,
mi pe servitorul Olgore să mi ajute la
lar dânsul s'a dus să-și primească oa-
li plăcea de el când li vedea teferi.

primește cu cuvintele:

me ați nemerit la noi, dar uite, preoteasa
la câmp. Dacă voiți, vă pun la dispoziție
sămină, ceapă și prescuri, ce avem ca în
lucru.

Bravo! — răspunde Marin — mai îți aduci
părinte, de zicala:

Quid quid agis
Pudenter agas
Et respice finem.

care terminase cu teologia în anul 1848,
le în latină și le traduse îndată cele de
adică: ori și ce vei face, să faci cu so-
și să te gândești la sfârșit.

la aceasta li răspunde tatel:

Părinte, când ne-ai invitat la brânză și
gânditu-te-ai că ce urmează după aseme-
care?

coligi răspunseră în locul tatel:

— »Băuțică, părinte, nițel acrișor din pivnița
Sfințiel tale«.

Se întinse o masă pe iarbă supt umbra unui
dud în grădină, și până ce aduse de-ale gurii ei
cântau în cor.

Gaudeamus igitur
Jvenes dum sumus
Post molestam senectitem
Post jucundam juventutem
Nos habebit humus.

Tata prinde curaj și după ce aduse servitoarea
de ale gurei, o trimise să aducă din pivnița o
oală barosană cu vin.

Când apărui servitoarea cu vinul, aceștia o în-
tâmpină cu latineasca:

— »Te salutant morituri!«.

Biața servitoare le răspunse:

— »Dacă voiți crastaveți verzi, avem dar mu-
rături nu!«.

A stărnit un răs de nu ne-am mai putut răbda
în carul cu fân și am făcut schimb cu servitoa-
rea, luând și eu parte la petrecere. Acum ține-te
gură; Incepe Drăghici!

Edite bibite colegiales
Post mortem meritem nulla voluptas.

Sămbeteanu își aruncă pălăria și cu paharul în
mână începe:

»Qui bene bibit,
Bene dormit,

Rui bene dormit
Non peccavit,
Qui non peccavit
In coelum venit
Ergo, qui bene bibit
In coelum venit.

»Ergo, bibamus pro salute Mihaelus« și dăi
cu paharul.

Mai scoatem o a doua și a treia oală și în
timpul închinării aduse în discuție pe Herodot,
Ovidiu, Virgiliu, Cicero, și Caesar; erau numai
savânți în jurul mesei.

La o a treia li se înmulase la toți glasul, așa
că nu o mai puteau duce și s'înțeau un fel de
oboseală, li se închideau ochii și văzându-i în ce
stare au ajuns, strig la Olgore să aducă o sar-
cină de fân mai bună să le aștearnă la umbră,
să se odihnească, și Olgore veni cu un braț
mare de fân și le făcu paturi. Marin văzând pe
Olgore cum le așterne fânul mai zice odată:
»Sic transit gloria mundi!« și servitorul le spune:
»las' că mai aduce Olgore încă un braț«.

S'au culcat oamenii mei și nu le al mai auzit
gura, decât li vedeai cu mâna alungând: câte o
muscă care venea să li sărute, și strănutând dau-
cu mâna și mai ziceau:

»Nolli me tangere
Circulos meos«.

De pe la noi.

Și fiindcă un stat național maghiar nu există, ei vor să-l creeze de azi înainte, tăind în viu, desnaționalizând și maghiarizând.

Românii au de partea lor realitatea; ei clădesc pe ceea ce este. Ungurii alegă după o fantasmagorie. Ei își cheltuiesc puterile și puterile statului pentru a realiza ceea ce nu se poate realiza azi: desnaționalizarea a milioane de cetățeni. Proportunea numerică între Unguri și naționalități este aceasta: 8 milioane unguri (în cifra aceasta intră și evreii) și 10 milioane naționalități, dintre cari aproape 4 milioane români. Singura indicare a acestor cifre arată absurditatea utopiei maghiare.

În vremea noastră, care este vremea afirmării principiului naționalității, încercările de desnaționalizare sânt menite unui eșec sigur. Nu există armă în contra conștiinței naționale, odată trezită. Prigonirile, în loc să ducă la reușită, nu fac decât să aprinză și mai mult sufletele, să pasioneze mințile și să împingă conducători și mase la martir și eroism.

Ungurii însă nu vor să știe de toate acestea. Ideia unui stat național maghiar a ajuns la ei o idee fixă. Cu toate că, în fond, își zic, neliniștiți, că ideea este irealizabilă, totuși nu au puterea să se lase de dânsa și să urmeze o politică conform cu starea de lucruri dată. Ei își închipuiesc că prigonirile, intimidările, coruperile, desbinările printre Români prin trădări, sau colonizările de Unguri prin ținuturile locuite în mod compact de Români, vor duce, dacă nu la o realizare integrală a aspirațiilor lor, dar cel puțin la o întindere a puterii naționale maghiare. Mulți din Unguri cred că o politică de desnaționalizare, dusă vreme de decenii cu metodă și stăruință, fără slăbire și fără scrupule, va avea de urmare o slăbire pronunțată a românismului și o întărire în consecință a națiunii ungare.

Aci și este, după mine unul, primejdia și în direcția apărării loviturilor pornite din politica aceasta, ar trebui cred eu, dusă politica românească. Pentru a preciza și mai bine gândirea mea, repet: nu de o înfrângere a naționalității românești în Transilvania și Ungaria mă tem; aceasta este o imposibilitate. Mă tem însă de o slăbire a poporului românesc de dincolo, de o dislocare de puteri, favorabilă într-o măsură prea mare Ungurilor și păgubitoare neamului meu.

Am să mă explic îndată. Înainte de a mă explica însă, cer voe să arăt care a fost părerea lui Mihail Kogălniceanu în chestiunea aceasta. Într-o scrisoare publicată de «Gazeta Transilvaniei» la 1 Ianuarie 1888, cu prilegiul jubileului de 50 de ani de existență al acestui ziar, el spune:

«Cu toții simțim, în inima fiecărui din noi există durere de a vedea politica greșită și funestă ce se urmărește în contra Românilor de către concetățenii noștri maghiari, politică mai înainte de toate funestă însuși statului ungar!»

«Totdeauna am avut simpatii vii pentru națiunea maghiară, dar asemenea pururea am deplâns linia de purtare a o mare parte de Maghiari către Români, concetățenii lor; sentimentele mele au corăspuns pururea actelor mele. Când în 1868, — sânt acum douăzeci de ani — am vizitat parlamentul Ungariei, câte capete n'am recunoscut cari în 1860 se refugiaseră în Moldova și pe cari

eu, prim-ministru al lui Cuza Vodă le-am refuzat găzilor guvernului absolutist, ce atunci domnea în Budapesta ca și în Viena.»

«Când prefectul de Galați, în 1860, voia să predea consulului austriac pe refugiații Vidasz și Berzenczy, comitele săcuilor, și când aceștia iarna, îmbrăcați numai cu un atla de vară, au venit la Iași, eu pe răspunderea mea le-am dat un sauc-conduit, l-am îmbrăcat cu însuși blănele mele și în trăsura mea l-am înolat la Galați, unde au urmat a petrece în liniște sub protecțiunea drapelului român, cu toate protestările și amenințările reprezentantului Austriei.»

«Această linie de purtare ospitalieră, mi a fost dictată prin crezul politic cel profesez și astăzi că acel cari predică înfrățire între popoarele Ungariei, prin egala îndrituire și respectare a drepturilor naționalităților nemaghiare de supt coroana sfântului Ștefan, lucrează pentru întărirea și înflorirea statului Ungariei; și din contra, acel ce impilează pe Români, acel ce doarec a stinge naționalitatea română din Ardeal și Bănat sânt mai mult dușmanii prezentului și viitorului Ungariei decât al însuși Românilor.»

«În aceste sentimente cari, cred că — curând sau târziu — vor fi împărtășite nu numai de adevărații oameni de stat ai Ungariei, dar și de adevărații ei ziaristi, vă reînnoesc felicitările mele, urările mele călduroase și sincere la frumoasa voastră serbare.»

«Regret din suflet că nu sânt decât cu inima în mijlocul acelora cari serbează jubileul «Gazetei Transilvaniei».

«Ca concluziune doarec ca «Gazeta», să ajungă la jubileul său de o sută de ani!»

«Facă Dumnezeu și energia voastră ca acel jubileu să se serbeze în mijlocul unei națiuni fericite, adică ajunsă la culmea împlinirii dreptelor sale aspirațiuni! Numai astfel națiunea română, de peste Carpați, alături cu națiunea maghiară, având ambele aceleași drepturi și îndatoriri, va lucra împreună la întărirea și gloria patriei comune: Ungaria devenită atunci alături României.»

Înainte cu doi ani, Mihail Kogălniceanu desvoltase în fața Camerei o interpelare (11 Februarie 1886) în care arăta care trebuie să fie atitudinea Românilor față de Ungaria. Vom da, într'unul din numerele viitoare ale revistei, o traducere a părților principale din acest discurs, care arată, într'un mod minunat, cu o claritate desăvârșită și cu o autoritate pe care numai Mihail Kogălniceanu putea s'o aibă — fiindcă el, în 1860, ca prim-ministru, și înainte încă, adusesse Ungariei servicii foarte mari — care este punctul de vedere românesc față de politica ungurească.

El se poate rezuma în câteva cuvinte: pace și frăție cu Ungurii, dar pe baza dreptului, pentru naționalitatea română, de a se desvolta în plină libertate. Pace și chiar alianță cu Ungurii, fiindcă ea este impusă de situațiunea geografică și de împrejurări. Români și Ungurii sânt națiuni mici și fără de sprijin în afară, înconjurate de popoare mari și puternice. Ei sânt avizați la sprijin reciproc și trebuie să tindă la unire sinceră. Miezul politicii atât în Ungaria cât și în Austria, este și rămâne chestiunea naționalităților. Ungurii cred însă că sânt superiori germanilor din Austria, fiindcă știu să fie în frâu naționalitățile. Dar se înșală. Evoluțiunea care a avut loc în Austria, va avea loc și în Ungaria și popoarele din imperiul habsburgic vor sfârși prin a se grupa în uniuni libere și trainice ca în Elveția.

Ungurii, când aud de o stare de lucruri ca în Elveția, devin furioși. Ei au ogor până și de gândul acesta. Dar în Europa veacului XX-lea nu mai este loc pentru stăpâniri asupritoare și pentru violențe de conștiinți.

Nu sânt xenofob, cu atât mai puțin maghiarofob. Din contra. În cursul activității mele publicistice, nu odată am scris și plăcut pagat pentru o unire a României cu Ungaria, fiindcă pornind dela aceleași idei și Mihail Kogălniceanu, mi-am dat seama că unirea Românilor cu Ungurii pentru părerea comună este o chestiune de viață pentru ambele popoare. Am zis însă și repet: unirea aceasta nu se poate face de o egalizare în drepturi și în situație celor două națiuni. Români n'ar putea odată să primească o alianță, în condiții ca cele de acum.

Aceasta a fost părerea lui Mihail Kogălniceanu, aceasta o spun toți românii, și asta o spunem și noi. Nu există o altă politică românească, fiindcă nu poate să existe alta. Politica românească față de Ungaria este una și aceeași, a fost una și este în trecut și va fi și în viitor tot astfel, este o politică în linie dreaptă, simplă, cu un scop cunoscut. Unii în Ungaria spun: sântei excesivi, exigenți, treceți măsura cu revindcările voastre, nu sânt «moderați», și nu voiți sau nu cereți concesii.

Cine pune chestia așa o pune rău. Ce înseamnă moderațiune sau concesii chestiuni naționale? Nu se poate cere un popor să se sinucidă naționalicește. Fiecare popor are dreptul să trăiască și să se devolte pe temelii lui naționale. Acesta este punctul de vedere fundamental, dela care decurg toate celelalte; acesta este principiu cu care nu încapă tocmeală, fiindcă orice tocmeală, orice concesione sau orice moderațiune, înseamnă o micșorare a dreptului național, o scădere, într'o direcție sau alta, e vieții naționale, a moralului național și a puterii, în prezent sau în viitor a poporului.

În chestiunea aceasta, nu încapă moderațiune; cuvântul sau ideea nu au nici sens; nu se pot aplica problemei. În politică sau în viața practică pot exista concesii, promisiuni, poate fi radicalism sau moderațiune; se pot încheia transacțiuni. În chestiunile naționale, toate aceste stări sufletești sau combinațiuni de forțe nu își au locul. Ele nu își au locul, fiindcă ceea ce este temelie chestiunilor naționale, nu se micșoră cu nici o revendicare de ordin politic sau social; revendicările aceste sânt de natură cu totul deosebită decât cele de ordin național. Aceste din urmă vin din adâncul sufletului; sânt porniri imateriale, porniri de ale inimei și conștiinței, ale întregii. Din cauza aceasta, poporul luptă pentru drepturi naționale luptă până la capăt, până la biruința totală, adică până la emanciparea desăvârșită din punct de vedere național.

Ungurii nu vor să înțeleagă aceasta. cred, în mod naiv, că dacă reușesc să atragă din când în când pe câțiva ambițioși

Gulere
și
Manșete.

Numai calitate bună.
Marca lanț.

SUC. EMMER FERENC
Weismayr Ferencz
Timișoara, centru, strada Hunyady

voia să ar putea îndrepta mult. Dovadă e di învățător V. Benghian care a stărnit o mișcare tinerească și pînă de însuflețire în popor, când la ocuparea postului său de învățător învăța tineretului cântece și jocuri românești. Și-ți era mai mare dragul să l vezi pe el în straie boeresti și mic de stat înălțut de trupul voinicesc al fiicilor ce se învăteau năvalnic în tact de Chindie. Și stăteau mirați bătrânii satului privind-și odraslele în zile de sărbătoare și satul înireg începuse să se primenească.

Dar a început apoi să bată un vânt de paragină dinspre casa popel și întreagă mișcarea a rămas înțelenită și s'a dat sufletul. Și s'a împlinit și aci vechea zicală: »dela cap se impute peștele«. S'a scris despre năpasta asta în mai multe rânduri dar părintele a mormăit încet sfărîmându-și cuvintele în barbă; »facă și scrie cine ce-a vrea, numai noi să trăim neînvrăbiți«.

În acelaș număr popular al acestul ziar în care am cântat prohodul unui mort îngropat de viu se vorbește și despre niște învățători și preoți nevrednici din comitatul Treiscaune. Ce să zicem de al noștri cari ar avea sorți să fie cei dintâi în această breaslă.

Acestea însă sînt lucruri vechi, mă întorc dar să vă spun o întâmplare mai nouă la care am fost singur martor.

Era de sărbătoarea Sănpetru și Pavel și chiar veneam dela Dej. În drumul care trecea prin Căsel, mă abat pe la crășma satului — se chiamă a biserică — dar numai a ei nu e, ci a celor ce o țin. Ce vede creștinul aci: copii dela zece ani în sus, până la moșneagul încovoiat sub povara anilor, joacă de mama focului în cărți; pe bani, pe băutura, pe ce da sfântul, numai să meargă. Mulți nu mai dau nici pe la biserică și nu e de mirat când curatorul Boldur — azi domn crășmar — nu l-a călcat pragul cu anii.

Și pînă la această pestriță adunare se plimbă cu pași largi di învățător Rednik, care se așează și el la restimpuri și luând câte o cărticică se așează între jucători și o izbește cu sete de luciul pietri de moară așezată drept masă anume în scopul acesta. Și peste pacea aceasta de fericită sărbătoare tronează sus în înălțimea balconului ascuns de verdeț, părintele satului fumegând pe indelete din țigară.

Eu mi-am luat tolagul de drum și am plecat înainte. În mijlocul satului am întâlnit un grup de țărani ce vorbeau răslit strigând; »cine a dat tărnișilor slobozenie să facă nunta în școală«. Eu halt, mă car la școală să văd cei. De departe se auzeau țipând lăuțele și gorduna gema răgușit, aruncând sunete de bondar prin umbra ce începuse să se coboară. Când dau să intru în curtea școlii un român mă oprește la intrare, un biet țaran plătit, în mâni cu un ciomag, mă ținea la îndepărtare spunând că trecerea e numai pentru domni. Tac și înghit în sec și cam în aceeaș vreme învățătorul Rednik dă afară din curtea școlii, pe câțiva, cari intraseră nepoftiți, petrecându-l cu vorbe de ocară.

Fac calea întoarsă și sar pîrleazul unei grădini și ajung în spatele școlii în dreptul ferestrei. Viorile țipau în tact de ciardaș și printre percluni de un cot învățătorul cu preuteasa juca de să crape podeala.

A doua oară e nuntă ovrelască în casa satului și nu i nici un român care să pună mîna, să scoată jidanii cu nepusă masă din așezămintele lui culturale.

Nici un român nu era la nunta aceasta, afară de preuteasa și învățător. În schimb însă a năpădit toată scursoarea luptorilor din valea Someșului și din Dej, cu rubedenia întreagă a mirelui Ișig.

Și am văzut apoi pe învățătorul Rednik ținând pologhie neamului lui Israil, poarte ca să-și uite că neamului său nu i a ținut nici odată vre-o prelegere.

Și între astfel de împrejurări fraților să nu vă mirați că zi cu zi ne ajung școlile pe mîna statului, căci țaranul bătut și așa de nevoi, văzînd

câte nelegiurile să întâmplă în casa ridicată din cea trudit el, se desgustă dela o vreme și le dă bucuros.

E ceasul din urmă să ne punem pe lucru, căci păcatul se lățește ca boala, dela un colț la altul de țară, să nu ne trezim că din ce am avut odată n'a mai rămas nimic.

Nu așteptați să se îplinească:

»Petrea ta din tine...«

Pentru inundații din Bănat.

Colecta Ligei culturale.

Secția Zimnicea a Ligei culturale a deschis o subscripție publică pentru nenorocirii din Bănat adunând suma de 1000 coroane.

Aceiaș secție a adunat și 72 de lei pe seama victimelor dela Mărgineni.

Secția aceasta ne-a adresat următoarele șire călduroase:

Nenorocirea care a izbîit pe frații noștri bănațeni a impresionat dureros românimea de pretutindeni.

Simțitorii la aceste vrșmășii ale soartei, am căutat să îndulcim suferințele îndurate de bieții bănațeni și cu toată inima am contribuit cu ce s'a putut la refacerea gospodăriilor pustiite.

Generozitatea largă pornită din toată curăția inimei nu a lipsit de a se manifesta la unii Români nici în aceasta ocazie și s'a remarcat contribuțiuni de ajutoare mai presus chiar de puterile subscriitorilor.

A fost un prilej dureros desigur pentru Români această mișcare, dar totuși de mare ca să consacre odată mai mult de câtă darnicie și magnanimitate sântem vrednici în anumite ocazii.

Nici chiar nenorocirile a'tora, nu ne lasă indiferenți și în compătimirea sinceră și duiosă pe care o păștrăm pentru tot ce suferă, am trimis la vreme ajutoare până și Ungurilor când cu înecul dela Seghedin.

Aceasta e o constatare și o constatare fără îndoială care face cinste Românului. Dar pe lângă ce s'a făcut, nu e rău să se vadă, și știe, și ce s'ar fi putut face. Cronica vorbește că la 79, s'au trimis din țară pentru Unguri 400.000 lei și că-n aceasta frumoasă sumă a intrat și contribuția guvernului de-atunci.

Ne place să credem că Românii de astăzi a rămas tot așa de laudă în sentimentele sale ca și cel dela 79 și dacă astăzi nu s'a putut realiza ceea ce s'a realizat atunci, cu toată deosebirea de lătenire a banului acesta să o atribuim numai puștinei stăruințe pusă de inițiatori. Ca dovadă vom cita Secțiunea noastră de Zimnicea, care deși situată într'un singur obscur al țării a putut totuși să adune prin subscripție suma de Lei una mie care s'a înaintat comitetului central al Ligei culturale împreună cu Lei 72 adunați pentru ajutorarea familiilor ucise cu alegerile din Ungaria.

Dar poate că tot ar mai fi ceva de făcut, și pentru asta credem că ar fi foarte nemerit să publicați în stimatul și răspânditul Dvoastre ziar, numele și suma fiecărui subscriitor în parte. N'ar fi iarăși de prisos inserarea unei notiței a dvoastre proprii în care să se arate aprecierile și

considerațiunile ce sînt de făcut în aceasta importantă mișcare națională.

Acel mulți cari n'au lăsat până acum să se și spre alți isvorul simțămîntelor frumoase acritate și creștinească iubire, vor deveni po mai bine și se vor abate cel puțin în viitor pe drumul care îndepărtează și pierde simțămîntele și ridicarea neamului.

Apelul »Tribunii«

Am mai primit următoarele contribuții:
Dr. Epifanie Gramatovici, medic
Ialce — — — K.
Suma chitată în nr. din trecut — 5470

Din străinătate.

Regele Belgiei la Sofia. Din Sofia se telegrafiază: Regele Bulgariei în întărea pe care a avut-o luna trecută cu regele Albert, l-a invitat pe acesta să vină în Bulgaria pentru a asista la manevrele nerale de toamnă ale armatei bulgare.

Regele Albert a primit și a făgăduit să va veni la Sofia.

În drumul său spre Bulgaria, suveranul Belgiei va vizita pe împăratul Frantz la Viena și se va opri și la Belgrad Constantinople.

Nu-i exclus să se ducă și la Cetinje.

Chestia macedoneană și guvernul englez. Guvernul englez e hotărît să intervină multă energie în chestia macedoneană. Se face o propunere Puleritor în sensul de a institui o cercetare temeinică.

Cabinetul, cu privire la aceasta, a făcut următoarea declarație:

Dacă se va dovedi că acușările ce se au Turciei sînt nefondate; dacă se va dovedi locuitorii Turci din Macedonia continuă a da la excese; și dacă, pe de altă parte se va vedea că guvernul turc refuză a lua act de punerile ce i-se far, atunci va fi datorită tuturor statelor să intervină.

Agenția telegrafică bulgară comunică următoarele:

Ziarul »Preporetz« scrie: De-oarece Turcia a publicat de curînd prin ambasada sa Londra un comunicat prin care invită opinia publică din Anglia de a nu da nici o crezare șilor despre violențele în potriua populației bulgare din Macedonia, singurul mijloc de a împușt atmosfera încărcată dintre cele două țări este cerea unei anchete desinteresate făcută ori în Anglia ori de altă Putere, ori de toate împreună lăsăm alegerea Turciei. Dacă ancheta stabilește lipsa de torturi, vom mărturisi aceasta în pușt și vom cere scuze pentru greșeala noastră; dacă nu, va face Turcia aceasta. Dacă ancheta stabilește veracitatea afirmărilor noastre, ori de Turcia respinge propunerea, ori dacă nu s'ar cu prescripțiunile, va fi natural necesar ca garia și lumea civilizată să se amestece în cerile interioare ale Turciei și să apere populația bulgară din Macedonia.

Congresul păcii dela Stokholm. Congresul internațional al păcii, ce se ține actualment

REYAY és BENEDEK

— stabiliment de articole bisericesti —

BUDAPEST, IV. Váci-utca 59.

Se expediază pentru prețuri solide aranjamente complete pentru biserici, odăjdii, pro-pori, stihare, potire, policandre și candelabre, cădelnițe, iconostasă și icoane sante etc.

Lucrează iconostasă, altare, jertovnice, amvoane, icoane portative etc.

Prețurent, preliminar, sau desemnuri se trimit la dorință.

după războiul din Crimea nu s'a mulțumit autonomia bisericească ci a căutat și să câștige și independența politică.

Și-au avut acum două state independente și două dinastii. Nichita n'a venit la încoronarea regelui Petru la Belgrad, în schimb însă regelui i se cere să iee parie la un neț care jignesc adânc demnitatea țării sale.

Regele Greciei vrea să abdice. Știri sosite din Berlin anunță că regele George voește să abdice deoarece o societate secretă constituită acum de curînd are intențiunea să-l detroneze, iar în locul său să proclame ca rege pe ducele Abruz-

cu toate că la Athena domnește un curent antidinastic, totuși nu se crede că această societate secretă să fie atât de puternică încât să și poată realiza planul.

Asasinat politic în Cracovia. Duminică după amiază a fost împușcat pe una din străzile principale ale Cracoviei Sanislau Ribak, ofițier al societății școlare polone. Atentatul s'a întâmplat următoarele împrejurări: Ribak se piimba pe bulevard când fără de veste un individ cu numele Trubuooczky s'a oprit în fața lui și a strigat «Am prins mizerabile» și scoțând revolverul tras de mai multe ori asupra lui. Publicul de pe stradă a tăbărit asupra atentatorului și l-a împins în cruni, până când a început să strige că să vorbească.

Publicul l-a spus că a împușcat pe Ribak pentru că e un șarlatan și spion politic al Rusiei și că cauza lui mai multe sute de oameni au fost deportați în Siberia. Trubuooczky a mărturisit puțin că a săvârșit atentatul din încredințarea asociației naționale a muncitorilor. În mijlocul tumultului provocat de atentat, Trubuooczky a primit multe răni grave.

Volnicii jandarmerești.

Jandarmii, aceste brute sângeroase ale stăpânirii ungurești, au devenit o adevărată spaimă pentru satele noastre și o primejdie permanentă pentru liniștea și libertatea personală a pașnicilor români dela țară. În turbarea lor fără frâu săvârșesc zilnic atentatele cele mai criminale la liberă poporul nostru, aprinzând pretutindeni o adâncă împotriva statului, care se reprezintă prin aceste creaturi sălbatice ale sale.

Nu ne-am mira dacă în legitima lui mînie poporul nostru ar găsi mijloacele cele mai potrivite pentru înfrînarea sălbatăciei jandarmilor. Mânia aceasta se manifestă deocamdată numai într-o formă mai blîndă, ca de pildă în comuna Arșeni (părțile Aiudului), unde locuitorii boicotează jandarmii, și aceștia găsesc pretutindeni uși închise prin acele părți, dacă au nevoie de alimente.

Această acțiune e pe cale de a se generaliza și de a lua o manifestare mai îndârjită. Ceea ce ne putem aștepta, n'ar fi decât o urmare firească a brutalității comise zilnic de jandarmi. Datoria cîrților noastre, și cu deosebire a advocaților, este să a înfrîna de cu vreme furia jandarmilor, determinînd flecare caz de brutalitate autorităților și strîind cu toată energia pentru reglementarea acestor brute sângeroase.

Correspondenții noștri ne comunică următoarele isprăvuri mai noul de-ale jandarmilor:

Ighiu, 4 August. Șirul volnicilor din cercul Ighiu, — se urmează înainte. Zilele trecute au fost citați înaintea preturei din Ighiu câțiva tineri, studenți, din Ighiu și împrejurime și pe motiv s'au primblat pe străzi în grup mai mare, au fost pedepsiți cu câte 50 coroane drept amendă.

Invățătorul din Șard, d. **Aurel Pop**, care avea oficiu de inspector cercual de pomărit, a fost înlocuit din oficiu, la intervenția jandarmilor, pe motiv că a votat la alegerile parlamentare cu dl. Alexandru Vaida.

Jandarmii nu mai conțenesc cu confiscarea volnică a panglicilor și brăurilor în culorile roșgalben-vînat. Așin calea femeilor și fetelor, smulgându-le cu sălbătăcie aceste podoabe ale portului lor românesc.

Din **Blaj** ri-se scrie: Joi, în 4 August, fiind aici zi de mărturie, a venit și o româncă din Selștea Sibilului, ca să vînză brăuri naționale românești. Atîta le-a trebuit împănăților! S'au răpustit asupra sărmanei femei ca niște fiară sălbatice și l-au confiscat toată marfa. Biata femeie a ameșit de spaimă, la răcnetele jandarmilor.

De peste săptămână.

— **Succesul aviatorului Vlaicu.** Ni-se scrie din București: Vineri după amiază, pe câmpul Cotroceni, aviatorul Aurel Vlaicu a făcut o nouă ascenziune cu aeroplanul său.

De astădată experiența a fost încoronată de un succes deplin.

Aviatorul român a isbutit să se înalțe până la peste 5 metri, străbătînd o distanță de peste 400 de metri. Aparatul a funcționat minunat și s'a scoborît în cele mai excelente condițiuni.

Di Vlaicu ar mai fi întreprins și alte ascenziuni, dar tocmai a început să bată un vînt mai tare și a fost nevoit astfel să renunțe.

Sborul de Vineri a dovedit că tînărul nostru aviator a început să fie stăpîn pe aeroplanul său, conducîndu-l cu multă pricepere.

Inginerul Vlaicu a făcut luni, spre seară, nuol experiențe de sburat pe platoul Cotroceni cu aeroplanul inventat de d-sa și construit în atelierele arsenalului.

La aceste experiențe au asistat d-nii maior Macri, șeful serviciului de aerostatică al armatei d. maior Mihailidi, d-nii căpitan Ludovic Mircescu, șeful de cabinet al d-lui ministru de război, căpitan Georgescu dela Inspectoratul general al armatei și alte numeroase persoane, prieteni ai d-lui Vlaicu.

Prima încercare a făcut la orele 7. Aparatul a pornit foarte ușor și deși a dat motorul o viteză numai de 19 H. P. totuși a izbutit să se ridice dela pămînt pe o mică distanță.

A doua experiență a urmat după 10 minute. De astă dată, aviatorul român a dat motorul o viteză de 25 H. P. și a isbutit să se ridice la o înălțime pe 5 metri. A aterisat, însă imediat din pricina unei ușoare înclinațiuni a aparatului.

Când a voit să facă a treia experiență, a început să bată un vînt cam tare care a determinat întreruperea experiențelor.

— **Alegere de preot în Buteni.** Ni-se scrie: Duminică, a avut loc alegerea de preot în parohia vacantă a Butenilor. Ales a fost cu 223 voturi dl Florian Roxin, actual preot în Lipova. Contracandidații lui Virgil Mihulin din Comlăuș a intrunît 12 voturi, iar T. Opreanu din Cendul-sărbesc 3 voturi.

Alegerea a decurs în cea mai perfectă ordine.

— **Seliștenii pentru Bănățeni.** Ni-se scrie: Din Seliște s'au dat pentru nenorocirii din Banat următoarele ajutoare: din colecta întreprinsă de comitetul parohial s'au adunat 833 cor. 90 fil., comuna politică a votat 500 cor., iar Cassa de păstrare 150 cor.; deci laolaltă 1483 coroane și 90 fil.

Corresp.

— **Ajutorarea incendiștilor din Gurarâului.** În urma apelului primăriei comunale din Gurarâului, au binevoit a contribui la ajutorarea celor rămași fără de adăpost pe urma focului întîmplat în 20 Iulie a. c. următorii:

Banca »Brădetul«, din Olat 300 cor., Banca »Poporul« din Seliște 10 cor., dl Dr. Beu din Sibiu 10 cor. Din Gurarâului: Nicolae Comaniciu 60 cor., Aurel Decei 30 cor., Ioan Manta, preot, Ilie Petru, Brad, câte 20 cor., Emil Stoica 11 cor., Ioan Ivan 10 cor., Vasile Conțiu, primar, 10 cor., Ioan Tristin 10 cor., Ion Clontea 6 cor., Carol Șuler 5 cor., Nicolae Hanzu, Inv. 5 cor., Ioana Tristin, Dumitru Milea, Petru Clontea câte 4 cor., P. Berbescu, D. George, I. Manta, I. D. Brad, Vasile Demian, Radu Gligorea, Petru Hanzu, Mihail Fleischer, Petru Toma, Petru Conțiu, Ion Cătouiu, Bucur Cîndea, Coman Gligor, Ion R. Cîndea, Vasilie Arsenie, Pavel Popa, Petru Găță, Iulius Hanzalec, Dumitru Bărză cu câte 2 coroane, Ion Iacob Brad 1 cor. 50 fileri, Soră Căpățînă 1 cor. 40 fileri, Stana Berbescu, Iacob Brad, Petru Rebege, Ion Albușiu, Ion Sim, Ana Popa, Petru Brad, Petru Peană, Vasilie Mihanciu, Ion Demian, Vasilie Boțiu, Petru Găță, Costanție Conțiu, Costandin Costandin, Maia A. Rotariu, Costandin Gligoria, Sora Stoică, Iacob Sim, Vasilie Berbescu, Petru Stoică, Gligor Bobeșiu, Ioan Gligorea, Vasilie Căpățînă, Ilie Loliu, Ion Ludoșan, Petru Hanzu, Petru Măutoiu, Ion Conțiu, Petru Demian, Petru Topârcean, Ion Toma, Vasile Cloran, Ion Topârcean, Ion Demean, Iacou Toma, Iacob Brad, Vasile Conțiu, Ion Hanzu, Petru Istrate, Ion Lupe Conțiu, Ion Macrea, Bucura Rebeca, Ion Costandin, Dumitru Brad, Ion Peană, Ion Radler, Martenie Cunțan, Ion Tristiu, Iacob Dalacort, Ion Lepindea, Ion Macrea, Vasile Bischin, Vasile Mihanciu, Dumitru Lăpădat, Petru Hanzu, Petru Rusu, Ion Barb, Iohann Simon, Maria Peană, Vasile Olariu, Nicolae Căpățînă, Ion Hanzu, Ion Conțiu, P. Arsenie, N. Arsenic, I. Brad, P. Conțiu, Vasile Cloran, Petru Demian, Ion Barb, Ion Stoică, Zaharie Sandea, Petru Bungărean, Ion B. Cătouiu, Dumitru Cîndea, Ion Zav, Bratu Conțiu, Nicolae Stoică, Ion O. Demean, Ana Gheorghe, Catalina Mihanciu, Zaharie Sandea, Dumitru Baroiu, Ion Haiduc, Mihailă Stăiță, Sora Stefan, Ion Lăpădat, Vasile Căpățînă, Dumitru Lăpădat, Avram Bischin, Toma Conțiu, Vasile Simu, Simion Lepindea, Toma Sim, Ion Gheorghe, Toma Gheorghe, Ion Sim, Ion A. Tristiu, Gligorea Jurca, Ion Măntoiu, Ion Lobolu câte 1 cor. Ion Buceșan (Seliște), Iacob Popeniciu, Gheorghe Comaniciu, Mihail Ganea, Emilian Aldea, Matei Matei, Ion Gligore, Călnicean, Iosif Comaniciu (Vaneția inf.) câte 1 cor. Gheorghe Bărăscu preot Comana de sus 1 cor., dela mal mulți 35 cor. 70 fil. de tot 711 cor. 60 fil.

Banii după încheierea colectei vor fi împărțiți celor nenorocii. *Primăria comunală.*

— **Ciocnire de trenuri în România.** Din Câmpina se telegrafiază că Sâmbătă la orele 8 și jumătate a avut loc o ciocnire de trenuri între gara Băicoiu și Câmpina, în apropiere de podul dela Bobolla.

Trenul de petrol ce venea din gara Băicoiu, s'a întîlnit cu un tren compus din locomotivă și un vagon ce venea dinspre Câmpina.

Neputîndu-se opri nici unul, ciocnirea a fost foarte violentă șeful de tren Dobrescu căzînd sub roțile trenului, a fost omorît pe loc.

Manipulantul trenului de petrol a fost de asemenea grav rănit. Alte șase persoane au fost mai ușor rănite, de asemenea și personalul dela trenul ce venea din Câmpina.

Imediat s'a înștiințat gările Ploiești și Câmpina, de unde s'a trimis o echipă de lucrători pentru a restabili comunicația.

Direcțiunea generală a căilor ferate a fost avizată și a trimis un delegat pentru a face ancheta.

Se zice că această nenorocită întîmplare se datorește faptului că din gara Băicoiu au fost rău trimise pe linii cele două trenuri.

— **Aromâni răpiți de o bandă grecească.** Din Constantinopole se telegrafiază: Valiul din Ianina anunță că s'a dat o luptă la graniță cu o bandă grecească, ce a trecut frontiera lângă Arta și a răpit pe un aromân. Șeful bandei și un tâlhar au fost uciși. Aromânul a fost liberat.

— **Conferința consiliului fundațiunii Gojdu.** Se anunță din Budapesta. Consiliul fundațiunii Gojdu va ține conferință la 29 August la Sibiu în care se vor lua hotărâri asupra petițiilor pentru burse.

Este de notat că anul acesta s'au înaintat mai multe petițiuni ca în anii trecuți.

— **Alegerea de preot-protopop în Lipova.** Ni-se scrie: Comuna bisericăscă Lipova a avut Duminecă o zi însemnată, având a și alege pe preotul său, cărula l se va încredința mai târziu și conducerea tractului protopopesco ai Lipovel. Dintre cei 7 candidați, părintele *Florin Roxin* a înrunit 213 voturi, *Dr. Teodor Botiș*, 56 și *Terentiu Opresan* 4 voturi. Avem nădejdea că consistorul va respecta dorința obștei ce s'a manifestat acum în mod atât de nelindolos, — ca, în sfârșit pace să se facă...

— **Cum a biruit Burdea?** Cetim în »Sentinela«: Se știe, că nu numai oamenii fără vot, ci și morții la alegerea din urmă de deputat dietal au votat cu Burdea. Ca să dovedim aceasta, ne provocăm deocamdată la comuna Mărul. Această comună a dat lui Burdea 77 voturi. Intre votanți sânt și *Ilie Balint* Nr. 112, *Apostol Fironda* Nr. 155, *Nicolae Ionescu* Nr. 58, *Ion Ionescu* Nr. 161, *Alexandru Popovici* Nr. 62, *Ion Seveșan* Nr. 110, *Mihai Beca* Nr. 77, *Simion Grozav* Nr. 79, *Damian Malăescu* Nr. 116 și *Prinz Benó*.

Dar *Ilie Balint*, *Apostol Fironda*, *Nicolae Ionescu*, *Alexandru Popovici* și *Ion Seveșan* n'au fost la alegere în Caransebeș. *Mihai Beca* a murit în Mai, *Simion Grozav* a murit în August 1909 în casa de nebuni din Cluj, *Damian Malăescu* a murit în Septembrie 1909. Un *Benó Prinz* nu se află în comuna Mărul. Ce zici *Szilardie* la mișeliile aste? Câte voturi date de oameni cari n'au vot, și de cari sânt morți, nu se vor fi strâns din *Ferdinandsberg*, *Rusberg*, *Ruschița* etc.?

— **Soarta emigraților în America.** Se anunță din New-York: Acum a apărut statistica oficială despre imigrații din America. În anul acesta au imigrat în noul continent 1.051.570 de oameni. Intre ei 85.000 de însi din Ungaria, 223.453 din Italia, 128.348 din Rusia 84.260 izraeliți, 71.380 din Germania.

Datele acestei statistici nu pot fi exacte, deoarece statisticele comitatelor din Ungaria ne dau un număr de imigrații cu mult peste 100.000 și e lucru știut că emigranții din fericita noastră țară țin, alături de emigrații italieni recordul imigrărilor din America.

În timpul din urmă emigrații întimplă o mulțime de neplăceri din partea autorităților sanitare americane, cari li împiedică de a debarca pe pământul Americii, de multe ori numai supt pretexte de insuficiență de vigoare a organismului lor. Așa, au fost împiedicați azi de a debarca 165 de emigranți din Ungaria, sosiți cu vaporul *Main* al societății *Norddeutscher Lloyd*. Cel de dificultăți de autorități sânt deportați pe insula *Ellis Island*, de unde sânt apoi trimiși în țara lor. 1600 de emigranți sosiți pe vaporul *Ultonia* au fost azi deportați pe insulă. Intre ei partea cea mai mare emigranți din Ungaria.

— **Grindină în podgorie.** Din Măderat ni-se scrie că Joia trecută o grindină îngrozitoare s'a descărcat de-asupra comunei acesteia, nimicind aproape toate viile pe-o întindere de 300 jugere catastrale. Peste 200 de proprietari de vii au suferit pagube însemnate.

Singura mângâiere e că prețul vinului a crescut și e în continuă creștere, așa încât în parte se va putea recăștiga pierderea suferită.

— **Un soldat condamnat la moarte.** Luna trecută a fost omorâtă proprietara unei cafenele din München, care avea obiceiul să dea mici imprumuturi soldaților. Ziua următoare ucigașul a

fost prins în persoana unui soldat de infanterie cu numele *Vögerle*. După cât mărturisește singur, omorul l-a făptuit ca să scape de datoria ce avea la femei și apoi ca să-și facă rost de parale, căci se gătea să plece în concediu.

Azi nenorocitul soldat a fost condamnat la moarte de tribunalul militar.

— **O invenție a lui Mascagni.** Ziarele din Londra ne aduc știri despre o invenție a cunoscutului compozitor italian *Pietro Mascagni* care de se va dovedi bună, va rămânea epocală. Compozitorul a plecat în America în turneu artistic și în drumul său a născocit un aparat care dacă l pui în legătură cu un pianin, îți descrie notele așa după cum se cântă pe claviatura pianinului. Cu ajutorul acestui aparat orice improvizație instantanee poate fi deadreptul transcrisă pe note.

— **Bucovinenii în România.** După cum se știe, societatea corală a Românilor din *Cernăuți*, *Lumina*, face de prezent o excursiune prin principalele orașe din România. Pretutindeni frații bucovineni au fost primiți cu dragoste și cu entuziasm. În toate orașele, pe cari excursioniștii le-au vizitat până acuma, ei au dat concerte cari au avut un succes strălucit. Cu deosebire în orașele din Moldova — dela care frumoasa Bucovina a fost smulsă prin viclenia streinului cotropitor. De prezent excursioniștii bucovineni sânt la *Ploiești*. În cinstea lor orașul a fost frumos pavoazat. Un comitet anume format a organizat o serie de serbări.

— **»Revoluția«** dela *Cotroceni*. Din București ni se scrie: Chestia cu »revoluția dela *Cotroceni*« se complică. Din ancheta făcută, rezultă că vinovat ar fi și un soldat, care pusese ochii pe o țigăncușă curățică. Faptul acesta a revoltat pe părinții ei. De aici apoi scandalul. Lucrurile pot lua o întorsătură neașteptată, întrucât z'arele au început o adevărată campanie, cerând pedepsirea vinovatului și luând apărarea tinerei fete care și-a apărât castitatea. Un frumos articol scrie un z'ar de dimineață relativ la această chestiune.

»Pentru că e țigancă, trebuia să fie pângărită și astfel să se evite scandalul?

Pentru că e țigancă, trebuia oare să nu aibă simțul cinstei: trebuia să-și predea corpul acelora cari voiau să-și bată joc de el?

Pentru că e fată de țigan, nu i se îngăduie de loc să-și apere castitatea, să aibă și dânsa vre un vis, nu i-se permitea nici una din iluziile pe cari le are ori și ce fată?

Să fie de vină țiganii cari au sărit în ajutorul acelei fete? Să fie de vină pentru că au oprit săvârșirea unei nelegiuiri?»

Cercetările continuă. Și în cazul când învinuirile se vor adevăra, pedeapsa vinovatului va fi exemplară. O și merită.

— **O invitare nostimă.** Corespondentul nostru din Turda ne scrie:

Azi am primit o invitare dela *curatalatur beszericeii* gr. cat din *Hădărău* (comit. Turda-Arieș) pe care o publicăm în întregime.

Curatalatur beszericeii gr. cath. din *Hadarau* ve invita cu toată onoarea la Sfintirea nou edificotei beszerice care se va serba în 28 August st. n. a. c. în preunata cu petrecere în pavilionul construit sere acest seop. Inceputul la 7 oare seara. Pretiul de intrare de persoana 1 cor. de familie pana la trei membri 2 cor. *Hadarau* în 2 August n. 1910. Venitul curat e destinat în în favorul bisericiei gr. cath. din loc. Comitetul aranjator *Alecsandru Deac* casar. *Teofil Popp* presedinte. *George Deac* vicepresedinte *Basilai Popp* controlor. Subrasolvirile si ofertele marinimose se primese cu multmaitia si se vor quita pe calea ziaristica. În pauza si va juca *Caluseriul* si *batuta*. N. B. Prea Stimabilele familii sun avizate la proviziunia proprie. Pentru cuartier si beuturi coraspuzetoare se va ingriji cmitetul arangeator.

»E rușine ca un *curatalatur bisericesc*, sau pe românește, un *curatorat bisericesc* în frunte cu

un preot român să și uite întru atâta de datorință. Dacă nu am avea tipografia românești — sau dacă am fi în mijlocul Africii — nu mi-ar fi rușine să iscălesc o astfel de invitare. — Dar având tipografiile românești destule, — la cari să lucrează destul de ieftin — să se aile un *curatorat* întreg care să sprijinească mai bucuros o tipografie jidano maghiară — asta nu o înțeleg?»

Azi când s'a pornit pe toate terenele lupia pentru limba noastră strămoșească — să se aile un comitet parochial — pe *Câmpia Ardealului* — adecă în centrul românismului — aproape de *Cluj*, *Blaj*, *Orăștie* și *Sibiu* unde se aile tot atâtea tipografii românești — care să își tipărească mai bucuros invitările la o tipografie jidano maghiară ce nici nu a cutezat să și scrie cinstitul nume pe cap de opera sa.

Văzând acest lucru și-se pare că onoratul *curatalatur* a făcut din adins acest lucru — ca jidanul să ne poată schimonosi limba. Azi, când »nu peana ci sabia susține o națiune« — cum zice bătrînul *Urechia* nu s'a aflat un singur om dintr'un întreg *curatorat* bisericesc care să protesteze contra acestui lucru.

E destul de trist!

Or.

— **Un succes al unor Românce în străinătate.** Citim în z'arele din România: Ațiam cu o deosebită plăcere că încă două Românce s'au distins la studiul în străinătate.

La examenul de absolvirea Școalei de fesoale din *Milano* au reușit cu mare succes doamna *Lucia Niculescu* și domnișoara *Elena Nestorescu*, obținând diploma de absolvire, fiind clasificate a III lea distinse cu premiul al III-lea și mare medaille de bronz, felicitate și laudate de întreg juriul examinator atât în examen cât și la banchetul ce s'a dat în onoarea diplomaților premianți ai acelei școale.

Această isbândă pe lângă că ne mândrește ca Români, dar mai are și un mare interes pentru țară care vede în d-na *Lucia Niculescu* și d-ra *Elena Nestorescu* elemente puternice pentru organizarea industriei țesătoriei, care precum se știe, este în formație la noi.

D-na *Lucia Niculescu* și d-șoara *Elena Nestorescu*, sânt fiicele domnului *Vasile Nestorescu*, distinsul institutor și director al școalei »C. A. Rosetti« din *București*, care mai are copii, cari pe câmpul artelor, au dus faima neamului în străinătate.

— **Un ofițer englez îndrăzneț.** Din Londra se anunță: Locotenentul *Allau Sutter* dintr'un regiment de artilerie din *Tymonouth* a fost trimis înaintea unui consiliu de războiu pentru că a publicat o scriere intitulată »Sistemul armatei, sau cum se poate risipi 30 milioane lire anual, în timp de pace«.

În lucrarea sa, autorul critică profund armata engleză și pune într'o situație ridicolă pe mulți ofițeri superiori.

El spune, între altele, textual:

»În armata britanică războiul este socotit cu o plăcută întrerupere a serioasei ocupații care este tenysul.

»Noi n'avem oameni serioși în armată; desigur războiul cu burli ar fi trebuit să ne lovească minte.

»Dacă n'am dreptate, spune autorul, duceți-mă înaintea justiției«.

— **O bogăție îngropată.** Catastrofa minieră lor belgieni din 11 Iunie a secerat mai multe victime între cari și un biet muncitor care trăia în cea mai neagră mizerie cu familia. A fost îngropat la un loc cu ceilalți nenorociți și ai săi rămaș pe drumuri. Zilele trecute în loteria expoziției universale din *Bruxelles* a avut loc tragerea și toate câștigurile au fost ridicate, afară de premiul principal de două sute de mii lei. Acum s'a constatat că premiul a fost câștigat de minierul nenorocit; bilețul de loterie însă a fost îngropat cu el. Familia reposatului a cerut autorităților voie să exhumeze mortul, spunând că bilețul cu siguranță în buzunarul din stânga al hainei de sărbătoare cu care a fost îngropat și cu care fusese și la expoziție.

Politicele guvernului cu naționalitățile.

Numărul nostru de ieri am publicat rezumatul al declarațiilor făcute de dl Dr. Mihali, președintele clubului deputaților naționali, unui redactor al ziarului social »Reichspost« din Viena.

Publicăm declarațiile aceste în întregime, așa cum au apărut, la loc de frunte, »Reichspost«.

Ca ce a spus dl Mihali:

Chestiunea naționalităților a rămas ca și până astăzi chestiunea politică cea mai importantă a țării. Rezolvirea ei justă e condiționată în rândul dezvoltării liniștite și pașnice a tuturor popoarelor din Ungaria, — în același timp însă e condiționat viitorul monarhiei. Progresul național cultural ce se validează pe toate țărmurile țării pe tapet și această chestiune.

Situația nemaghiarilor din Ungaria a ajuns în prezent într-o stare deosebită. Deosebirea izbitoare dintre Ungaria și țările din jur în ce privește libertățile naționale și drepturile ei o resimțim cu toții dureros. Cum se vede din declarațiile nemaghiare, chiar dacă ne întoarcem pe statistica oficială, alcătuiesc jumătatea populației țării.

Proportia flagrantă ce există între realitatea și teoria sistemului dominant cere în mod imperios o soluție, care va trebui să se facă cât mai curând sau mai târziu; o soluție care să fie amănunțită și chiar ciungărită, dar nu poate fi zădărnicită.

Chestiunea naționalităților a ajuns actuală supt rezolvirea păcii naționale, iar acută a ajuns în momentul de față cercurile hotărâtoare cer cu stăruință rezolvirea ei. E generală convingerea că monarhul nostru, bun și iubitor de pace, dorește rezolvirea definitivă și justă a acestei chestiuni și noi, naționaliștii, cei mai credincioși supuși ai Majestății noastre, n'avem motive de-a ne îndoi în sinceritatea și în dorința, când bine știm că Maj. Sa, ca un monarh iubitor al tuturor popoarelor din monarhia noastră dorește numai binele lor.

Pe toate aceste te izbește faptul că chestiunea naționalităților a ajuns atât de acută chiar acum după ce și după cunoscutul discurs al contelui nostru, Noi Românii și dimpreună cu noi toate naționalitățile din Ungaria, fiind elemente de ordine n'am pierdut niciodată nădejdea în restabilirea păcii naționale în Ungaria. Această însă de atâtea ori am fost amăgiți în dorințele noastre legitime, poporul însuși a fost rănit de o mare neliniște și nemulțumire. Că guvernul unguresc s'au putut convinge de aceasta cu prilejul alegerilor trecute și au putut să constate în același timp că mai ales noi românii am făcut în anii din urmă însemnate progrese pe toate țărmurile vieții publice. Faptul acesta precum și dorința de sus ne explică de ce se crede ca sosită vremea pentru a rezolvi această chestiune mare în interesul monarhiei.

Ca să găsești ciudat că guvernul unguresc în chestiunea aceasta se adresează și la bărbații cari, pe lângă ei, n'au rol în politica militantă, — răsună din gura mea și va da lămuririle necesare. Atât guvernul, cât și toate guvernele de mai înainte au cerut părerea deputaților naționaliști și a acestora și părerea mea. Actualul guvern a cerut încă înainte de alegeri. Că acum consultă și bărbații, dovedește că vrea să cunoască părerea tuturor bărbaților cari au un rol oarecare în viața publică a Românilor din Ungaria. În ce privește pe mine, eu nu pot decât să aprob procedeu al guvernului, pentru că pe această cale se va putea convinge mai bine cât de mult sunt înrădăcinate în popor vederile pe cari

mi-a fost îngăduit să le expun la vremea sa dlui ministru-președinte.

Câtă vreme însă guvernul unguresc nu va face propunerii concrete, practice și posibile — cea ce până acum n'a făcut nici contele Tisza, nici dl ministru-președinte, — și eu sânt nevoit să mă mărginesc la generalități. Prietenul meu dl Dr. Mihali am spus, înainte de ce a avut consfătuirea sa cu dl ministru-președinte, cam următoarele: Nu există decât o singură soluție acceptabilă anume ca condițiile ce ni-se vor acorda pentru restabilirea păcii naționale, să cuprindă garanții legislative în ce privește conservarea individualității naționale și interesele culturale și economice ale poporului românesc. În afară de aceste, propunerile trebuie să se facă de așa fel încât să nu jignească demnitatea națională a Românilor și să poată fi acceptate drept bază a discuțiilor de către conferința noastră națională, care e singurul for chemat să aducă hotărâri în chestia aceasta. *Spre cea mai mare bucurie a mea, toate aceste vederi ale mele au fost într-o parte aprobate de dl Dr. Mihali.*

Orice încercare a guvernului unguresc sau a altor bărbați consultați — de-a face alte propunerii de împăcare, cu disconsiderarea principiilor expuse de mine, va trebui să rămână zadarnică. Poporul românesc e prea dinastic și prea conștient de drepturile sale raționale, decât să poată cândva accepta o altă soluție care ar jigni aceste principii. Cu un astfel de preț nu se poate încheia o pace cinstită.

Pretențiunea contelui Tisza ca deputații naționaliști să intre în unul dintre partidele ungurești nu se poate aduce în congrasuire cu sentimentele publicului românesc. *Despre aceasta niciodată nu va putea fi vorba. Noi niciodată nu vom putea renunța la organizația noastră națională.* Menținerea acestei organizații e o necesitate constituțională nu numai pentru un guvern cinstit ci și pentru noi, fiindcă numai ea singură, prin dreptul de control, poate să ofere garanția că drepturile odate acordate vor rămânea nestirbite și nu se vor revoca și că vor servi ca bază sănătoasă pentru dezvoltarea liberă a naționalităților din Ungaria.

Chestiunea aceasta e mult prea serioasă și importantă, decât să poată fi discutată în mod superficial și chiar de acela și rezolvirea ei trebuie să fie temeinică. Nu mai voim să avem parte de soarta ce-a avut o legea naționalităților din 1868.

Mitropolitul Mețianu desminte interviul din »Neue Freie Presse«. »Pester Lloyd«, în ediția sa de ieri seara, aduce următoarea scrisoare a mitropolitului Ioan Mețianu:

Rog ca pretinsul interview al unui colaborator dela ziarul »Neue Freie Presse« cu privire la *apropierea dintre guvernul ungar și românii*, să-l rectifică în sensul, că eu, ce privește tratativele pregătitoare, puse în curgere am făcut corespondentului ziarului »Pester Lloyd« declarații lămuritoare, ținute în termeni generali, tuturor celorlalți corespondenți de ziare, însă, deci nici celui dela »Neue Freie Presse«, nu le am dat nici o lămurire specială, ci i-am îndrumat pe toți la declarațiile autentice ce aveau să apară în »Pester Lloyd«.

Afirmațiunile ziarului »Neue Freie Presse« se bazează deci pe simple presupuneri, cărora eu, din parte-mi, nu le-am dat nici un prilej.

Mețianu,
Arhiepiscop și Mitropolit.

Regretăm că desmintirea nu s'a dat la timp, că s'a dat atât de târziu și că nu s'a luat nici o dispoziție pentru a preveni legitima mâhnire a presei românești.

Organizația națională a Aromânilor. »Aromânul«, organul de luptă și apărare a intereselor poporului macedo-român, are următoarele declarații caracteristice despre congresul dela Salonice și hotărârile lui (publicate și de ziarul nostru):

»In aceste măndre zile poporul aromân și-a văzut încoronate eforturile lui spre viață, eforturi ținute în lanțuri de către nefaștii lui conducători, timp de aproape jumătate de secol!

Prin hotărârea lui demnă și bărbătească, printr'o voință de fier, poporul aromân a înmormântat tirania, destrăbălarea și jaful din chestia noastră națională, și a întronat, printr'o nouă organizație, disciplina, cinstea și dreptatea.

În acest congres a triumfat voința poporului aromân, și s'a stărâmat ambițiunea criminală a călăilor săi. A triumfat virtutea și adevărul, iar mișcarea, ipocrizia și minciuna s'au înmormântat pe vecl.

De azi încolo, aromânii nu mai sânt exploatați în mod rușinos de conducătorii mișei și ticăloși, ci vor fi conduși românește de acela pe cari ei însiși l-au încercat în luptă; de acela cari au meritat simpatia și încrederea lor.

De azi încolo, poporul aromânesc nu mai este acel veșnic păcălit în numele cauzei naționale, ci se constituie într'o forță care va pune stavilă răului și de cari se vor sparge orice combinațiuni egoiste și necurate.

Disolvarea dietei croate. Din Ischl se telegrafiază: Consilierul ministerial Ankelhäuser, șeful secției chestiunilor croate, a sosit azi aici pentru a prezenta Majestății Sale propunerile banului Croației și ale ministrului-președinte Khuen-Héderváry, relativ la dizolvarea dietei croate.

Majestatea Sa a iscalit decretul de dizolvare.

Boierii români.... O faptă, odată simplă, firească, azi produce mirare și atîta zgomet. Ce au devenit urmașii oamenilor cari și-au jertfit averile pentru binele moșiei? Țăranul de-o parte, Parisul și Monte-Carlo de alta, ar putea numai spune...

Cuvintele acestea frumoase ale adevăratului boier român Vasile Stroescu ne vin în minte, cînd citim în »Indépendance belge« din Bruxelles, într'o corespondență din București, observarea mișcătoare:

»Rezultatul bogăției revărsate de recolta extraordinară ce s'a făcut anul acesta în România, va fi că cazinul din Monaco va avea un sezon excelent...«.

Semne grăitoare. Fostul consilier ministerial la interne, Némethy Károly, a fost numit zilele trecute — după cum am anunțat — secretar general, tot la interne. D. Némethy a fost pe vremea scurtei stăpîniri coaliziuniste, mâna dreaptă a contelui Andrassy și el e autorul faptic al monstruosului proiect electoral pluralist, de urgisită pomenire. Faptul că acum contele Héderváry l'a înălțat la treapta cea mai înaltă în ministerul său, tradează lămurit intențiile guvernului actual, poreclit cu atîta eufemism »guvernul reformei electorale«. Din aceeași oficină a acelorași oameni nu poate să iasă decât opere la fel și nu e nevoie de o prevedere ingenioasă pentru a cunoaște de pe acum principiile, în marginile cărora își concepe actualul guvern reforma sa electorală.

Atitudinea șovăelnică și duplicitatea guvernului în chestiunea reformei electorale, ne a lămurit de altfel dintru început asupra adevăratelor sale intenții și faptele confirmă acum întru toate prevederile noastre. Cu venirea noului guvern criza politică n'a fost însă aplanată, ci numai înăbușită și sântem siguri că guvernul își va ispăși temeritatea

criminală de-a dejuca încodată dorința suveranului și-a milioanei țării, pedepsit de forța irezistibilă a acestor doi componenți ai suveranității statului, împotriva cărora s'a pus.

Mandatul din Mișcolț. Duminecă a avut loc alegerea de deputat în Mișcolț al cărui mandat după abdicarea ministrului Serényi rămasese vacant. Dintre candidații guvernamentalului Görgey a întrunit 1083, iar Kuleik, justitist 540. Görgey a fost proclamat ales.

Regele Carol nu merge la Ischl.

Ziarul »Seara« din București publică sub titlul de sus la loc de frunte un articol pe care îl reproducem la acest loc, fiind chestia care se ocupă de un deosebit interes și pentru noi și frământările noastre actuale.

»Este lucru definitiv hotărât, că M. S. Regele a părăsit gândul de a se duce vara asta la Ischl, ca să felicite în persoană pe bătrânul său prieten, împăratul Franz Ioseph, cu prilejul jubileului său de optzeci de ani. Ztarele oficiale au publicat această știre neașteptată cam în același vreme, în care se auzise că mai mulți fruntași din toate partidele noastre politice ar fi avut intenția să adune mil de iscălituri pe o petiție respectuoasă, adresată Suveranului, ca să nu meargă la Ischl tocmai acum, când guvernul unguresc jubilează de bucuria înfrângerii partidului național român și când bărbații politici ai Maghiarilor îndrăznesc să ne adreseze cuvinte insultătoare.

Renunțăm a cercela, dacă poate fi vre-o legătură între hotărârea înțeleaptă a M. S. Regelui și între intențiunile foarte explicabile a curentului popular în contra vizitei dela Ischl. Ne mulțumim să constatăm numai coincidența caracteristică și să dăm expresiune satisfacției, care a cuprins opinia publică, la auzul vestii celei bune, că Suveranul nostru rămâne în țară.

Același satisfacție națională a cuprins și pe frații noștri de dincolo, ai căror bărbați politici își aduc aminte și astăzi cu durere și cu groază de efectele dezastruoase ale vizitei M. S. regelui Carol la Budapesta, când dușmanii ai neamului nostru, ca Bánffy și Jeszenszky, au fost decorați cu Steaua și Coroana României...

Au trecut patrusprezece ani dela acea vizită fatală și raporturile între Maghiari și Români, de parte de a se fi »îndulciti« precum își șopteau pe atunci diplomații noștri, s'au înăspriț și mai rău. Toate bunele intenții ale guvernelor noastre și ale Suveranului însuși, de a crea o atmosferă populară mai liniștită pentru vecinătatea și prietenia României cu monarhia vecină, au fost zădărnice, ba chiar și exploitate cu cinism din partea politicianilor șovinști ai Maghiarilor.

În castelul său dela Sinaia, în măreția Carpaților noștri, M. S. regele trebuie să se gândească uneori cu amărăciune la îndărătnicia oamenilor de stat ai Ungariei, cari nu l-au înțeles și n'au voit să-l înțeleagă. Dinspre hotarele ungurești veștile dureroase și surdele sgomote de luptă între neamuri trebuie să răzbată, din vreme în vreme, până în singurătatea mândră a repaosului regal...

În astfel de momente, foarte duloase de sigur, pentru inima acea nobilă a Regelui nostru, gândul Măriei Sale va fi rechemând cuvintele bărbătești, pe care tânărul prinț Carol al României

le spusese respicat, în ziua de 3 Decembrie 1868, reprezentantului diplomatic al Austro-Ungariei cu privire la situația Românilor de dincolo și la propunerile pentru o »înțelegere cu Ungaria«.

Este ceasul cel mai potrivit ca să ne aducem și noi aminte de acele cuvinte istorice. Iată-le, în textul lor întreg din memoriile M. S. Regelui:

»Prințul revine asupra înțelegerii cu Ungaria... El recunoaște avantajele, însă face rezerva, că numai atunci ar putea fi sigur de consimțământul țării sale, când Ungurii și-ar schimba mai întâi politica lor față de Românii ardeleni.

Nu atârână dela mine — zice Prințul — a înălțura simpatii firești cari există între populațiunile de aceeași limbă, de dincoace și de dincolo de munți.

Am, prin urmare, dreptul să aștept, ca guvernul unguresc să facă din parte l tot ce se cuvine, pentru a satisface plângerile celor 2—3 milioane de Români cari locuiesc în Ardeal și Banat.

Nu considerații această dorință a mea ca intenția unui amestec politic. Stăruiesc asupra acestui punct, numai din cauză că el formează condiția de căpetenie, pe care s'ar putea întemeia bunăînțelegere a guvernului Meu cu acela al statului vecin.

Ca Domn constituțional, ales prin vot popular, sânt dator să țin socoteală de opinia publică, dacă este îndreptățită. Și o politică de împăcare, sinceră și loială, a guvernului unguresc, față de supușii săi nemaghiari, ar fi pentru mine cel mai bun sprijin pe care sânt gata să pornesc.

Astfel vorbise M. S. Regele Carol acum patruzeci și doi de ani către prezentanții diplomației ai Maghiarilor, cari și atunci propuneau o »împăcare româno-maghiară«. Vorbele aceste, memorabile eșau dintr'un suflet nobil și drept, dintr'o cugetare perfect cavalească.

Dar ascultatu-le-au Maghiarii? Și le-au înțeles? Să răspundă faptele, petrecute de atunci încoace.

Peste nouă ani, când noi luptam pentru neafârțarea țării, sub comanda Măriei Sale Prințului Carol, Maghiarii se prăpădeau de dragostea Turcilor, trimeteau dușmanilor noștri voluntari, munițiuni și bani, opreau cu forța pe Românii de dincolo să alerge pe câmpul de luptă al fraților de sânge și se laudau cu nerușinare că un »regiment de honvezi ar putea să arunce în Dunăre toată oastea românească«.

Mal departe, la 1881, tot Maghiarii și prietenii lor austriacii au fost acei vecini plini de invidie și de ură, care au făcut sforțări diplomatice desperate, să împiedice recunoașterea regatului român...

Cățiva ani în urmă, a izbucnit războiul vamal cu Ungaria și toată vremea, dela 1868 până în zilele noastre, Maghiarii au prigonit cu extremă violență pe frații noștri de dincolo.

Iar astăzi? După 42 de ani? După atâtea dovezi istorice despre dușmănia Maghiarilor în contra neamului și în contra statului românesc, vine tot un bărbat de stat al Ungariei, și îndrăznește să ne arunce în față insulta, că Ungurii ne ar fi ocrotit și ne-ar ocroti independența țării, prin politica lor »europeană«...

Astăzi, după zeci de ani, se repetă istoria »împăcării româno-maghiară«. Iar M. S. Regele știe să prețuiască învățăturile istorice. El însuși este un istoric de seamă și mai ales în istoria contemporană. Iar mai presus de toate M. S. Regele ține — ca Domn »ales prin vot popular« — la »opinia publică a țării Sale«...

De aceea, M. S. Regele a renunțat să meargă la Ischl.

Din străinătate.

Conflictul Spaniei cu Vaticanul. Zi de Duminecă a trecut peste așteptare de niștită. Demonstrația zgomotoasă cu amenință partidul clerical, ciocnirile sângeroase de cari se temea guvernul s'au dus la o neînsemnată demonstrație pusă cale de o ceată mică. În San-Sebastiano abia s'au adunat eri câteva sute de catolici mai mare parte țărani neștiutori de carte dar nici aceștia n'a demonstrat împotriva guvernului.

Contramandarea întrunirii de eri (ca de altfel era oprită) se zice că s'a făcut stăruința Papei, care dorește sincer restabilirea bunelor relații dintre Spania și Vatican. Fără îndoială intervenția Papei a avut influență mare asupra partidului clerical și a conducătorilor lui din Spania, tot atât de adevărat e că a contribuit mult la nereușita demonstrației și lipsa de sprijin moral ce a întâmpinat acțiunea clericilor în păturirile cărturarilor. Numai puțin dau crezământ învinuirii ce i-se aduce guvernului că reforma sa e îndreptată împotriva religiei și a bisericii, — ci tot mult prinde rădăcini adevărul că scopul guvernului e să pună capăt stărilor nesăritoase ce s'au ivit pe urmele privilegiilor veacuri ale clericilor.

Oricum, guvernul Spaniei are de îngăgărit o învingere strălucită, care îi va servi ca îndemn de-a nu se opri pe calea reformelor cu adevărat liberale, de cari atâtă nevoie Regatul Spaniei.

Madrid, 7 August. Guvernul a luat cele mai întinse măsuri pentru a putea înăbuși orice revoltă serioasă. Ministrul președinte Canalejas a declarat că 6000 de soldați stau în fie ce clipă gata să plece în întaturile dela Bilbao și San Sebastiano. Afară de aceste 6000, guvernul dispune de alte 15.000 mii de soldați, trupe pe care bate cu cari va înăbuși orice încercări de insurecție ce s'ar planui.

Acțiunea și agitația clericilor nu e întâmpinată cu simpatie nici chiar în cercurile catolice din nordul Spaniei. În aceste părți s'au ridicat chiar plângeri împotriva abuzurilor de tot felul ce le săvârșesc călugării.

San-Sebastiano, 8 August. Ziua de ieri a trecut în liniște. Pe strade circulau pretutindeni grupuri de soldați și poliție. Abia au răspuns la apelul clericilor vre-o 300 de bașci, dar și aceștia au venit mai mult din curiozitate. Mult timp aceasta a fost lăsată de capul ei, preoții cari au niseră în fruntea lor s'au refrac la mânăstiri. În cursul zilei au mai venit câteva sute de țărani dar și aceștia au fost părăsiți de preoți și autoritățile au trebuit să ia măsuri ca să se pot întoarce.

Roma, 8 August. În cercurile politice de se afirmă că demonstrația din San-Sebastiano a fost contramandată la dorința Papei.

Secretarul de stat al vaticanului Merry del Val a redactat răspunsul la nota Spaniei. Acest răspuns e conciliant și va înlesni înțelegerea pașnică.

Serbia contra Muntenegrului. De când știe că principele Nichita are să fie încoronat de rege și cu el țara să fie proclamată de rege, presa sârbească a deschis o adevărată campanie contra Muntenegrului, dorind cu orice preț să dărnicească participarea regelui Petru la festivitățile încoronării.

Însuși ziarul »Politica« care până acum a luat parte la această hărponcă cu Muntenegrul în numărul său de ieri sub titlul »Întrecerea Cettinge și Belgrad pentru hegemonia europeană bească« publică un articol menit să facă față zătle. A fost fatal — zice articolul că Muntenegrul

Stokholm, are o însemnătate morală, care nu se poate scăpa nimănui. În capitala Suediei s'au întâlnit aproape 600 deputați reprezentând 21 de naționalități, printre cari se află oamenii cei mai înalți, cari au căutat vre-odată să impună forțele pacifiste și de-a câștiga de partea lor marile culte ale marilor popoare.

«Nu trebuie să pierdem din vedere că pe lângă aceste principii mai e acolo și o hestie de fapt care trebuie ținută seama. Pe înfățișii știu că pentru a realiza idealul, e nevoie de aderarea naționalităților națiunilor civilizate și că a'ata vreme când o singură putere va căuta să-și sprijine ambițiile pe puterea armelor, ce'elalte națiuni vor fi neputință de a dezarma fără riscul de a-și lăsa interesele lor cele mai sacre. Luându-se în considerație aceste lucruri, înă pe iubitorii de pace să-și afirme principiile, pentru a familiariza marile popoare civilizate cu ele.

Congresul din Stokholm a votat o rezoluție în care își exprimă bucuria de a vedea pe lângă Franța și Spania închinându-se operațiunile lor militare în Maroc.

Având în vedere rezoluția pacifică a conferinței de la Algeiras, relativă la reducerea efectivelor de armament, congresul a exprimat speranța că dezvoltarea relațiilor de pace normală între europeni și marocani, va aduce foarte curând rezolvarea trupelor de acolo. Aceasta nu deplinde Franța, ci de Maroc. Nimeni nu poate pune în discuție realitatea cu care Franța își îndeplinește misiunea ei în Maroc, dar operațiunile militare din toamna trecută, determinate de triburile marocane sânt de natură a nu avea prea multă durere în marocani.

Congresul a adoptat de asemenea moțiunea Bugiano, linzând a organiza un raport unic asupra păcii armate sau a desarmării progresive. Acest plebiscit va fi deschis la 22 Februarie anul viitor, în toate capitalele lumii și va continua timp de trei ani și în orașele de provincie. Așa că la 1914 rezultatele lui să poată fi comunicate conferinței de la Haga.

Un raport pe experimentele făcute cu rezultatele fizice universale au fost în discuție la conferință.

Cronica psdăgogică.

Convocare. În baza concluzelor adunării generale trecute și în conformitate cu dispozițiile din statute, prin aceasta convocăm pe membrii »Reuniunii Învățătorilor dela școala populară confesională române ortodoxe din popoarele aradane I—VII« și pe toți binevoitorii și sprijinitorii școlii la a

XX-a Adunare generală ordinară,

care se va ține în Nădlac, Duminecă și Luni, la 15/29 August a. c., cu următorul

PROGRAM:

- Sedința I. (Duminecă dimineața).
1. Asistare în corpore la serviciul divin.
 2. Deschiderea adunării generale.
 3. Binevenirea oaspeților.
 4. Constatarea prezențelor, conf. § lui 25 din regulament.
 5. Prezentarea rapoartelor și exmiterea comisiunilor pentru cenzurarea lor.
- Sedința II. (Duminecă după amiază).
6. »Unele piedeci în calea bunel economizării poporului«, disertație, de Gheorghe Purcariu, asesor consistorial, membru fondator.
 7. »Cultura sufletească, ca baza fericirii omenești«, disertație, de Teodor Mariș, Învățător în Nădlac.
 8. »Gheorghe Lazar«, prelegere practică, de Stancu, Învățător în Roșia.
- Sedința III. (Luni dimineața).
9. »Roaua și bruma«, prelegere practică, de Teodor Mariș, Învățător în Nădlac.
 10. Raportul comisiunilor cenzurătoare.

11. Propuneri și interpelări.
12. Determinarea locului și a timpului pentru adunarea generală viitoare.
13. Constatarea prezențelor, conform §-lui 25 din regulament.
14. Închiderea adunării generale.

Arad, din ședința ordinară a comitetului central, ținută la 26 Iulie (8 Aug.) 1910.

Iosif Moldovan,
președinte.

Dimitrie Popoviciu,
secretar general.

Pentru orientare.

Plecarea comitetului din Arad va fi Sâmbătă, 14 27 August a. c., cu motorul dela 1 oră 55 minute și va sosi la Nădlac în aceeași zi după amiază la 4 ore 41 minute.

După sosire, se vor face încercările oaspeților, iar seara la 8 ore, toți prezenții se vor întruni la »Sala comunei bisericesti« din loc, spre a face cunoștință.

Duminecă, după ședința primă, va fi prînz comun, iar seara la 8 ore concert împreună cu reprezentanți teatrale și petrecere cu joc, aranjat în favorul reuniunii, de învățătorii din loc și jur, cu concursul inteligenței și a tinerimii din loc și jur, după un program special.

Pentru buna reușită a tuturor lucrărilor, îndeosebi pentru ordinea cea bună la încercările și prînzul comun, s'a constituit în loc un comitet aranjator. Comitetul acesta ne roagă a aduce la cunoștința publicului, că răspunderea o ia numai pentru aceia, cari sau însinuat la timp, atît pentru locuință, cît și pentru prînzul comun. Insinuările să fie precize: cite persoane (bărbați, femei, soțul și soția). Cine nu se va acomoda strict acestor dispozițiuni, după sosirea în comună, nu mai pot reflecta la atențiunea comitetului aranjator.

Insinuările pentru cvartir și prînzul comun să se adreseze dlui Uroș Totorean, învățător rom. ort. în Nădlac, cel mult pînă Joi, 12 25 August a. c.

INFORMAȚIUNI.

A. P. A. T., 11 August 1910.

— **Loterie în favoarea doamnei Lucreția Russu-Sirianu.** Cunoscuta artistă d-na Viola de Anyos, în pomirea nobililor d-sale sentimente de prietenie pentru d-na Lucreția Russu-Sirianu, aranjează o loterie în favoarea ei, jertfind unul din cele mai frumoase tablouri pictate de d-sa. Loteria cuprinde numerele dela 1 până la 1000. Un număr — o coroană. Tabloul e pictat în oleu și reprezintă un admirabil buchet de flori în glastră. Valoarea tabloului se evaluează la 800 până'n 1000 de coroane. Numerii se pot »pune« începând cu ziua de azi până la 1 Octombrie, când tabloul va fi sortit în fața unei comisii, în localitățile ziarului nostru.

S'au tipărit 20 de liste de subscripție, conținând câte 50 de numere și s'au împărțit unor oameni de încredere din clasa noastră intelectuală, în toate centrele noastre mai mari. La redacția noastră s'au ținut numerele dela 800—1000. Ceice doresc să »pună« vre-unul din aceste numere, să ni-l comine pe o carte postală adresată la redacția »Tribunei«.

Se oferă un prilej minunat fiecărei familii intelectuale de a-și înfrumșa locuința cu un tablou artistic de cea mai înaltă valoare.

— **Moartea sculptorului Dobrescu.** Citim în »Seara«: Marți a încetat din viață la București unul din cei mai talentați artiști ai noștri, sculptorul în lemn Alex. Dobrescu.

În Salonul oficial din acest an Dobrescu a expus lucrări de mare valoare: mai multe capete de expresie, cari imediat după deschiderea salonului au fost cumpărate de către d-nii Simu, Kalinderu și ministerul instrucțiunii.

Defunctul nu făcuse nici o școală, grație însă, talentului său deosebit isbutise în cele din urmă să obțină din partea ministerului instrucției un ajutor pentru completarea cunoștințelor sale artistice. El a fost la Paris, München și Berlin, unde a uimit pe profesorii speciali.

În urma unei crude boale care nu iartă s'a întors în țară.

El este autorul aproape al tuturor ramelor sculptate în lemn ale picturilor măestrului nostru Costin Petrescu.

Defunctul era în vârstă de 35 de ani și arta română pierde prin moarte lui pe unul din reprezentanții ei de valoare.

— **Mari defraudări la casa comunală din București.** Ni-se telegrafiază din București: La casa comunală s'a dat de lipsa unei enorme sume de bani. Cercetările de până acuma au dovedit că autorul defraudărilor e funcționarul Iliescu, care a știut să-și ascundă operațiunile de zile, de când le-a întreprins. Măimea sumei nu se cunoaște exact, e sigur însă că ea e foarte mare.

— **Granițele României păzite de primejdia holerei.** »Independance Roumaine« scrie că din cauza holerei din Basarabia marile manevre nu se vor ține în regiunile inferioare ale Dunării. 740 soldați sânt împărțit în 300 de patrulare care să supravegheze granițele române din partea de sud și să se apere de o epidemie pe care o poartă în sine holera în țară. Trebuie să se evite orice strabăt și să se păzească de soldați.

— **Atentatul din New York.** Asupra atentatului comis eri contra primarului din New York primim azi următoarele amănunte.

Atentatul contra primarului Gaynor s'a comis pe bordul vaporului »Kaiser Wilhelm der Grosse«, imediat după atentat mărozii au arestat pe atentator care se numește Galladher și este gardian de noapce. Dânsul a declarat că în timpul din urmă s'a dedat la beție și-a pierdut și postul a rămas pe drumuri. Din cauza aceasta el a voit să se răzbune pe primarul Gaynor.

Medicii au constatat că glonțele a intrat în cap pe lângă ureche, și s'a oprit în vertebrele gâtului. De oarece glonțea n'a atins creierii, sânt speranțe că primarul va scăpa cu viață.

Înainte primăriei și a redacțiilor s'a adunat o mulțime enormă dornică de a afla știri despre starea primarului.

O telegramă de mai târziu ne comunică că primarul a trecut peste orice pericol. Amândouă gloanțele de revolver s'au oprit într'o regiune a gâtului unde nu pot produce nici o complicație. Bolnavul a dormit bine, simptome de friguri nu s'au observat pîn'acum și vindecarea e sigură.

— **Lupta culturală din Spania.** Fiascul suferit Dumineca trecută în San-Sebastiano nu a mulcomit spiritele înfier-

Josef Müller & Comp., Mediaș-Medgyes. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment. Birou tehnic și întreprindere de zidit pentru zidire de beton și beton de fier; depozit de lucrări de ciment.

bântate ale carliștilor și clericalilor din Spania. Agitația a început de nou să trezească valuri în populație, mai ales în provinciile basce. În toate părțile se armează și se pregătesc de manifestații cu scop de a înfrunța reformele liberale ale guvernului.

Madrid, 11 August. După cât anunță ziarul *Imparcial*, autoritățile au confiscat mare mulțime de arme, adunate de carliști ca să le împartă poporului.

Comiteele carliste plănuiesc mai multe adunări, dintre care una vreau să o țină în San Sebastiano, iar alta în Murcia, unde au de gând ca să adune toți carliștii din Catalonia pe ziua de douăzeci și opt August.

— **Procese contra ziarelor catolice.** Madrid 11, August. Procuratura a început cercetare disciplinară contra mai multor ziare din San Sebastiano, Bilbao și Barcelona. Aceste ziare au agitat contra guvernului și susțineau că ministrul Canalejas ar fi îndemnat pe regele Alfonz să abdică de titlul de »rege catolic.«

— **Programul serbărilor din Iași.** Cu prilejul aniversării a 50 de ani dela înființarea universității ieșene vor avea loc în capitala Moldovei mari serbări după următorul program:

Sâmbătă, 2 Octomvrie ora 8 jum. seara, întrunire intimă a tuturor dlor delegați în Aula Universității. Ținuta simplă.

Duminică 3 Octomvrie, ora 10 dimineața sosirea și primirea la gară a M. L. L. Regale, Regina și Principii moștenitori. La ora 10 jum. Te-Deum la mitropolie. Ținuta de ceremonie. La ora 2 jum. la Teatru Național, prezentarea felicitărilor Universității. Ținută de ceremonie. Seara retragere cu faclă.

Luni 4 Octomvrie, ora 10 dimineața. Desvălirea și inaugurarea statuei Mihail Kogălniceanu. Ținuta de ceremonie. În timpul zilei vizitarea monumentelor. Seara la ora 9 la Teatru Național, serată de gală. Ținută de ceremonie.

Marti 5 Octomvrie, orele 10 dim., deschiderea solemnă a cursurilor Universității. Ținuta de ceremonie. În timpul zilei curse sporturi etc. Seara la ora 8 la Teatru Național, Banquet. Ținuta de ceremonie.

— **Mulțumită publică.** Subscriși pe aceasta cale aducem cea mai profundă mulțumită marelui Mecenas Vasile Stroescu pentru suma de 400 cor. ce a binevoit a dona sf. bisericii gr. cat. din Galșa.

Dumnezeu să-i răsplătească această binefacere. *Iancu Dîrlea* episcop *Moise Oherasim*, paroh.

— **Sosirea Marelui vizir în România.** Hafid-Pașa marele vizir turc a sosit Marti la Constanța cu vaporul »Impăratul Traian. La 8 cu Expressul orient a ajuns la București iar de aci a plecat la Sinaia unde a fost primit în audiență de rege. Marele vizir a convorbit mult de tot cu dl Djuvara. Miercuri a plecat prin punctul Predeal la Marienbad unde va face o cură.

— **Mulțumită publică.** Dl Vasile Stroescu a dăruit 100 de coroane pentru zugrăvirea bisericii române din Șomoșcheș. Pentru fapta nobilă comitetul parochial îi exprimă sincere mulțumite și pe această cale.

— **Logodnă.** D. Ilie Vârșandan, învățător în Săturău, s'a logodit cu d-șoara Elena Tătar din Șimand.

Felicitări.

— **Cununie.** D. Aurel Curea din Covăsinț își anunță cununia cu d-șoara Lucreția Macavei din Sânt-Jude, care va avea loc la 28 August n. în biserica gr. cat. din Sânt-Jude.

Felicitările noastre.

— **Emigrarea din comitatul Timișului.** Comisia administrativă a comitatului

a constatat că în anul 1909 au emigrat în America 2616 locuitori de pe teritoriul comitatului și anume 1629 bărbați și 987 femei. În anul 1908 emigraseră numai 1492 de inși. Numărul celor cari nu mai pot să sufere mizeria din țara aceasta s'a sporit deci în cursul unui an cu 1124 de inși.

Și mai sânt oameni cari spun că noi agităm!

— **Alegere de învățătoare în Ghilad.** Ni se scrie: Duminică 7 Aug. st. n. a avut loc în frunțaș comuna Ghilad din diecesa Caransebeșului, — supt conducerea înțeleptă a părintelui administrator protopopesc Aureliu Drăgan, — alegerea de învățătoare. Competente au fost cinci domnișoarele Popovici din Dolsave, învățătoare substitută, Maria Ioanovici, Vioara Anulca, Elena Cloșă din Timișoara și în fine domnișoara Alexa din Giulvăz. Dintre toate aceste, aleasă a fost cu totalitatea voturilor simpatica domnișoară Maria Ioanovici din Timișoara.

Felicităm comuna bisericască din Ghilad pentru această alegere nimerită, iar dela noua învățătoare așteptăm să și îndeplinească cu demnitate datorița.

Val.

? : Dentist român în Arad. :
VIRGIL MUNTEAN ?
:: Szabadság-tér No. 3. ::

Mulțumită publică!

Subscrisul neputând în persoană a mulțami la toți acei stimați generoși domni, familii, consăngeni, amici și cunoscuți cari cu ocaziunea trecerii la cele eterne a iubitei și neuitatei mele soție *Lucreția Corcheșiu* nasc. St. Siulutiu cari atât în scris cât și verbal a binevoit a-mi alina durerea și suferința mângându-mă prin cuvintele mângâitoare, precum și stimatelor familii Carol Zarandi, pădurari suprem, Lövy Zsiga, comerciant și onoratei direcțiuni a institutului de credit »Takarék« din Câmpeni cari în loc de cunună eternă a binevoit a dăru pentru săracii din comună suma de 40 coroane care sumă după jurnalizare s'a și împărțit, — și în fine domnilor preoți fumgenți cari amentitei i-a dat onoarea ultimă, Petru Simu loco, Ioan Simu Abrud, Nicolae Ungurean Musca, Laurențiu Nicora și Romul Marcu Bistra precum și tânărului lector Lungiu Corcheșiu rugându-i pe toți a primi atât din partemi mulțumită cât și din partea familiei mele.

Câmpeni în 9 August 1910.

Obidatul soț și tată

George M. Corcheșiu
primar.

Cronica socială și artistică.

Concert în Toracul-mic. Tinerimea română din Toracul-mic invită la petrecerea și concertul ce vor avea loc în școala din Toracul-mic, Vineri, 19 August n., cu prilejul adunării secției Torac a »Astrel«. Inceputul la orele 8 seara.

ECONOMIE.

»Reuniunea proprietarilor de vite din Orăștie«. Sântem în totul căldurilor și în același timp în totul lucrului la câmp. Vitele noastre din noapte până în noapte trebuie să săvârșească o muncă grea, o muncă istovitoare, în bătaia razelor de soare, care le înmoale organele și le suie sângele în cap.

De altă parte flințele cele mici, ce pricinuesc boalele lipicioase, cum e și boala de spină, (pe

limba învățătorilor eă zice bacterii), odată cu căldurile își întăresc, întocmai ca și vipera, veniturilor omorător, așa că vitele mai ales că sânt pușe la muncă grea, cari le scade puterea de împotrivi-vire, cad otrăvite de suc, ce-l lasă în sânge aceste lighioane mici.

Intre asfel de împrejurări de sigur nici pe cel din fruntea Reuniunii, dar și mai puțin pe economii noștri li va mira vestea, că la membrii Reuniunii în săptămânile din urmă pagubele nu sânt destul de dese. Știu ei foarte bine, că vara, pe timpul căldurilor, sânt pagubele.

Mai târziu, după ce vremea s'a răcorit, și mai ales în timp de iarnă, e lucru rar, când se mai întâmplă câte o pagubă. Trec săptămâni, bi chiar luni întregi, până mai suzi că într'un (lun) întreg s'a întâmplat o pagubă.

Despre cazurile de pagubă întâmplăte dela publicarea cea din urmă în foaia noastră; dăm următorul raport.

1. Membrului Vasile Rațiu i a murit o vîșea asigurată la Reuniune în 60 cor. Pricina morții, după cum vedem din atestatul medical alăturat la raportul comitetului, a fost boală de spină.

2. Tot de boală de spină a murit membrului Traian Bălan din Teiuș un junc asigurată în 250 cor.

3. Tot dela Teiuș ne-a venit vestea că membrului Traian Lazar din Teiuș i-a murit un junc asigurată în 100 cor.

Direcțiunea rînduie pentru aceste 3 cazuri de pagubă numai 2 aruncuri, adică fiecare membru are să plătească de 2 ori câte 4 fileri după fiecare 100 cor. asigurate.

În comuna Vinerea și Teiuș s'a ivit boala de spină, care, după cum e știut, face mari pagube în vite. Direcțiunea bine știind ce urmări bune are oltuirea împotriva boalei de spină, — și pentru ca să cruțe pe membrii ei de plăți prea dese, — a îndumăț pe membrii ei din comunitate acestea să facă oltuirea. Vedere, că dacă până la un anumit termen nu vor face oltuirea, — nu va mai da despăgubire pentru nici o pagubă pricinuită de această boală.

Poșta Redacției.

C. M. Cidr. Vă rugăm să reduceți răspunsul d-voastră la o întindere mai mică, căci o chestiune de un interes local atât de subordonat nu poate avea pretenția la o pagină din ziarul nostru. În numărul nostru popular din săptămâna viitoare îl vom publica apoi, fără îndoială. Salutați.

»O alegere impozantă«. Pacea se poate promova mai bine, lăsând o desfășurare neînfrântă evenimentelor. Ele se desfășură în direcția dorită de d-voastră. Mulțumiți-vă cu atât, — și nu e frumos că igniți pe cei învinși.

G. M., București. Prețul numerelor trimise e 4 coroane.

Posta Administrației.

G. Popovici, Patna. Abonamentul e schitat până la 1 Septemvrie 1910.

Vasile Bodor, Szakál. Am primit 14 cor abonament până la finea anului curent.

Stefan Todor, Volvodinț. Am primit 250 cor abonament până la finea anului 1910.

Gheorghe Crăznic, Radna. Am primit 250 cor abonament până la finea anului 1910.

BIBLIOGRAFII.

La Librăria »Tribuna« se află de vânzare:

Tipărituri advocatiale Maghiare: Árverés felvételek. Adásvételi szszződés. Haláleset felvételek. Házassági életközöség helyreállítási kérvény. Községi bizonyítvány. Kielégítési végrehajtási kérvény. Letár. Meghatalmazás. Sommás kereset.

Redactor responsabil: Iuliu Olurgiu.
»Tribuna« Institut tipografic, Nichin și cont.

CONCURS.

ocuparea postului de contabil
de credit și economii »ZLĂG-
societate pe acții în Zlagna
cotton Alba-Inferioară) prin aceasta
concurs cu termen 30 August

reflecțanți se recere:

fie a solventi de școala comercială,
vor dovedi prin atestat de maturi-
original sau copie autentică.

posează în scris și vorbire limba
și maghiară, eventual cea germană.

dovedească că au oareși-care ru-
afacerile de bancă.

documentele sunt:

salariu anual de Cor. 1600— în rate
anticipative.

antiermă statură.

se face pe un an de probă,
recererea căruia, dacă alesul va dovedi
siguranță și purtare corectă, va fi denu-
ționar definitiv, pe când i-se pune
respectivă și ameliorarea salariului. Pos-
de a se ocupa îndată după alegere.
la 3 August 1910.

„Zlăgneana“,
instituit de credit și economii
soc. pe acții

ANUNȚ.

fabrică de mașini a lui **Maxim I.**
din Arad, Strada Fábrián László
6, se primesc mai mulți

Uccnici

strugărie în fier și alte metale,
fauri și tâmplari.

Imprumuturi ieftine

un adaus de cheltuieli cu 4 $\frac{1}{2}$ %
ocesc imprumuturi de amortizație pe
pentru 10—65 de ani, se angajează
covăra moșii cu datoria mai scumpă,
imprumut mai ieftin.

vind în rate avantajoase și fără scă-
de preț **orice mașini agricole,**
calitate și cea mai nouă construcție
vapor, benzină și mașini de treierat cu
brut, apoi mașini de sămănat și cosit,
cu vapor, benzină, olei și gaz, dea-
ceea sunt de vânzare **2 mașini de**
sănat, vehi, folosite, una cu 15, alta
șire, apoi pentru un preț convenabil
armătură de treierat, sistem Göpel
de 4 HP.

stalații de luminat cu acetilenă, prin
tele »Ideal« distins la expoziția din
cu medalie de aur sau Beagid, lumină
pasă potolită, manuire sigură și simplă,
omie de 500% în apă în comparație
celelalte aparate, nu murdăresc, nici nu
tingină.

pozit și expediția tuturor părților cons-
ve; fitile, lize, scoici etc.

terere trimite un ofician specialist în cauză.

Agentura generală comercială:

Palmer Mátvás:

oara (centru), Prinz Eugen-gasse 13.
(lângă cuștarul Koch).

Vin bun,

se află la subscrișul producător de
vinuri, — anume:

Vin vechiu din	—	1907	cu	54	fil.	litra.
Vin vechiu din	—	1908	,	48	,	,
Vin Rizling și Roze		1908	,	52	,	,
Vin d'n	—	1909	,	42	,	,
Vin Rizling și Roze		1909	,	44	,	,
Vin alb de masă din		1909	,	38	,	,
Vin Roșiu din	—	1908	,	54	,	,

Prețurile cele mai joasă. E vin din coastele
dealului Șiria (Világos) nu de grădină, nici
câmpie, ci din deal.

Rog onoratul public a fi cu Incredere.

Butoaie dau împrumut pe timp de una
lună, în caz mare de lipsă două luni.

Vinul se vinde dela 50 litre în sus, pre-
țurile sunt calculate după literă.

Rog onoratul public a-mi scria curat nu-
mele, comuna și gara.

Când îmi renapoiți vasăle vă rog de
adresa, în fract, cu care s'a destilat vinul.

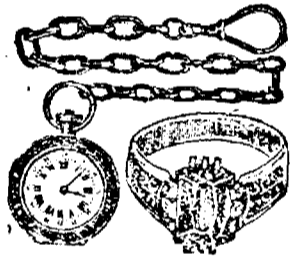
Atrag atențiunea cumpărătorilor mei (în-
țeleg casele private), să deșerte vinul în
sticle bine afundate și așezate culcat, deoa-
rece vinul în bute, dacă e început, nu stă
ci să acrește și mucezește.

Cu stimă:

Petru Benea,

proprietar de vil și neguțător de vin,
Șiria (Világos) (Arad megye).

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

Cea mai ieftină sursă
de cumpărat.

BINDER LAJOS

ciasornicar și giuvaergiu în
MEDGYES, Markt-platz Nr. 8.

Depozit bogat de
totfelul de ciasornice de aur și argint
precum și ciasornice de metal și nickel

Articlii de argint de China.

Ochelari și zwickeri de Rathenov.

Articole optice de aur și argint.

Reparaturi solide și ieftine. Serviciu conștiințios.

ANUNȚURI!

se primesc cu prețuri mode-
rate la administr. »Tribunei«.

Premiat cu premiul I la București în 1894.

SCULPTOR ROMÂN.

Am onoare a aduce la cunoștința on.
domni preoți și învățători precum și
întreg on. public român următoarele:

Ca sculptor de lemn sunt în poziție să
serveșc în ori e vreme cu ori ce fel de
lucru de sculptură și mășrit pentru
sfintele noastre biserici creștinești d. e.:

**Iconostase (Temple) Strâni, Tro-
nuri, Scaune, Chivote, Răpizi,
Uși, Cadre, etc.**

în ori-ce stil s'ar recere, cu cele mai
moderate prețuri. Construiesc PLANURI
după dorință Pentru toate lucrurile mele
iau garanță deplină că sunt de prima
calitate atât ca lucru cât și ca artă.

Atrăgând atențiunea on. public asupra
împrejurării, că chiar buna ruvință ar
aduce cu sine ca bisericile noastre ro-
mă ești p'în măestri români să se în-
frumșeteze

Rog bunăvoința în special a onor. offcl și
comitetele parohiale.

Cu tot respectul semnez

I. Iuliu Bosioc,

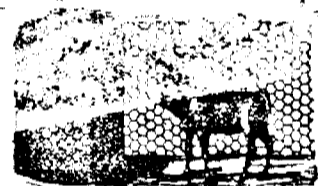
sculptor și auritor în Berliște,
poșta Jám (Banat).

Promovat cu distincție de școală de sculptură.

Fabricație din țară prima calitate!

Stoboare de sârmă
tari și trainice!

În atenția
arhitec-
lor, agenc-
șilor, pro-
prietarilor
de vil, vile
grădini, te-
renuri de vi-
nitoare etc.

PÉCSI HENRIK

fabrică pentru împletituri de sârmă

BUDAPESTA, VI., Aréna-ut 126 sz.

Telefon 120-89. — — — Telefon 120-89.

Trimit și instalez împletituri de sârmă pentru ma-
șini, împletituri de oscilat, stoboare pentru case și
vile, împreună cu uși și porți puternice.

!! Cele mai frumoase rețele !!

Prețuri ieftine! Prețuri ieftine!

Mai furnizez: ciururi pentru cernut prund, coș-
nițe pentru nisip, burleane pentru schintel, coș-
nițe pentru nutreț, botnițe pentru boi și sto-
ruri pentru ferești de orice mărime.

:: Liste și prospecte de prețuri se trimit gratis. ::

Tabele de cetire

conform ordinațiunei ministeriale No. 76000/1907.

cu text românesc, acomodate la ori-ce metod Cor. 6—

„ „ unguresc, „ „ „ „ Cor. 4-80

Ambele după manuale aprobate de înaltul minister de culte.

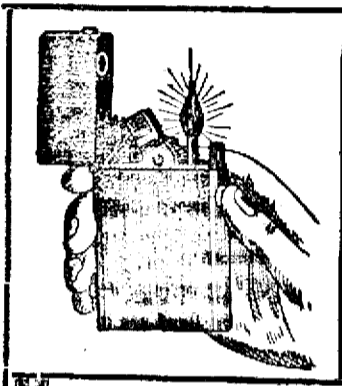
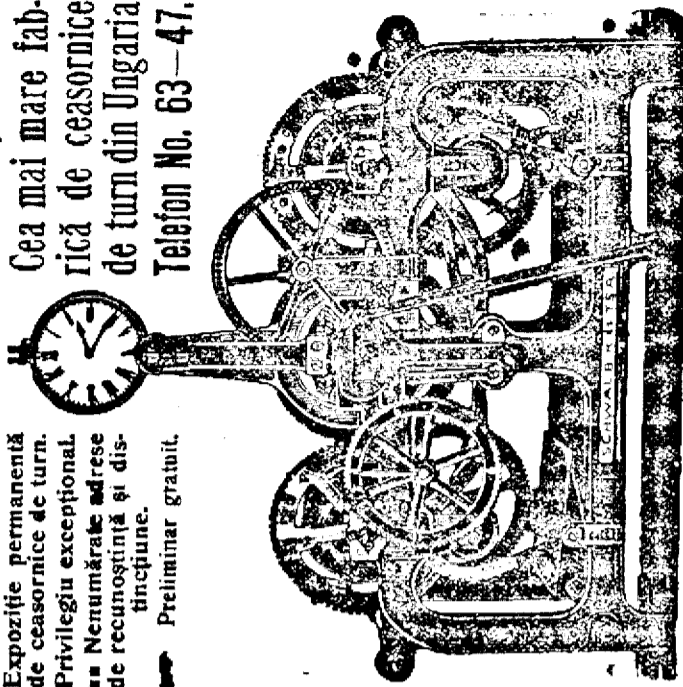
Comandele se pot face la firma editoare:

Librăria diecezană, Arad.

SCHWALB KÁLMÁN ÉS TSA
FABRICA DE CEASORNICE DE TURN
BUDAPEST, VII. Dembiszky-u. 32.

Cea mai mare fabrică de ceasornice de turn din Ungaria
 Telefon No. 63—47.

Expoziție permanentă de ceasornice de turn.
 Privilegiu excepțional.
 Nenumărate adrese de recunoștință și distincțiuni.
 Preliminar gratuit.

Gramofone și plăci,
Aprinzători original „Imperator”,
lampioane de buzunar

se găsesc mai ieftin în marele magazin de fabrică a lui

Tóth, József, Szeged, Könyök-u.

— Noui arii românești, à fl. 1.50.
 3 buc. fl. 4. 6 buc. f. 7.50. 12 buc. fl. 14.
 Cereți gratuit prospectul de prețuri.
 Se caută revânzători.

Cea mai modernă turnătorie de clopote din țara noastră.

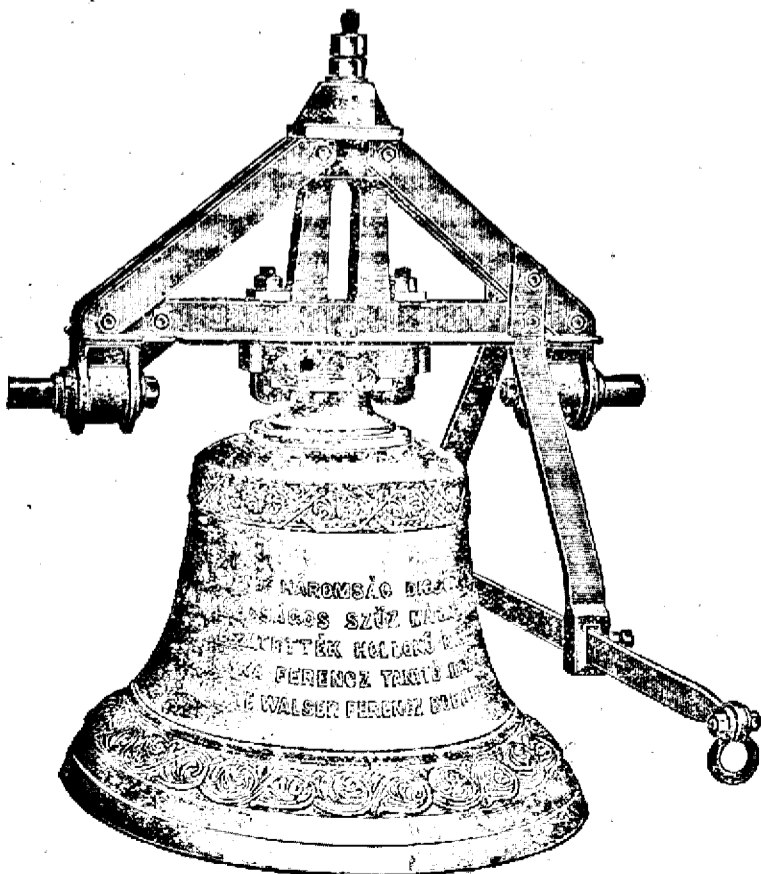
Walser Ferencz

Proprietarii firmei: Walser Ferencz, Walser János, Győző Gyula.

Fabrică de obiecte pentru stins focul și pompe
 turnătorie de clopote și metale în Budapesta.

BUDAPEST, VI, Csángó-u. 6/B.

(Villamos megálló, Váci-ut, aproape de vama veche).

Se argajază să toarne clopote cu garanție 20 de ani, la turnarea din nou a clopotelor crepate, la transformarea clopotelor vechi, cu corine noi de lavărit din fier, precum și pentru armonia sunețelor de clopote, prin înlocuirea clopotelor cari lipsesc, la facerea cannelor de clopot (stagi) din rufe de fer și montarea austora la fața locului.

Condițiuni de plată favorabile. Proiect de budget la dorință gratuit.

Societate pe acțiuni pentru aparate și mașini industriale. Műszaki és gépipari részvénytársaság.

Budapesta, VII., Vörösmarty-u. 19/b.

Recomandă:

MOTOARE de olei brut **MOTOARE CU BENZINĂ**
 cea mai sigură și mai ieftină cu acumulator și regulator
 putere motorică. precisat.

Locomobile cu olei și benzină.

Mașini agronomice.

MOTOARE INDUSTRIALE **INSTALAȚII DE GAZ**
 indispensabile pentru meseriași cheltuială la cias 1 1/2 - 2 1/3
 și agronomi. bani.

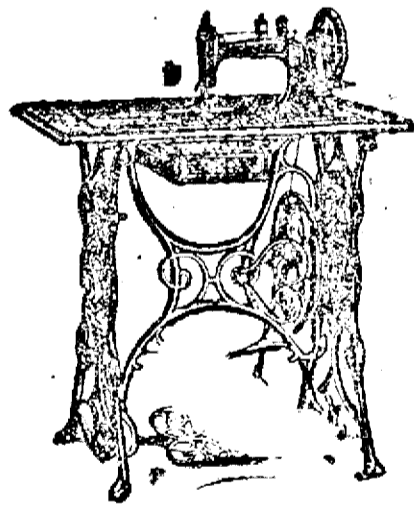
Instalații de mori.

Mașinist diplomat nu e de lipsă, oricine le poate manua. Se poate instala ori unde focul e esclus

Prețuri și condițiuni de plătire convenabile.

Liste și prospecte de prețuri la dorință trimitem gratuit. Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Toate comenzile sunt a se adresa la firma de mai sus.

Pentru fiecare mașină 5 ani garanție.

Dürr Gusztáv

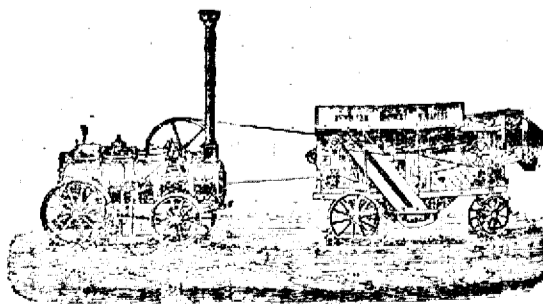
mehanic, prăvălie de mașini de cusut și biciclete în SIBIU
 Nagyszeben, Gr. Ring 19.

Recomandă magazinul său bogat sortat cu cele mai bune mașini de cusut fabricate în țară și străinătate cu prețuri moderate. — Singura vânzare de mașini de cusut PFAFF și SEIDEL & Neumann; luntrița rotundă, luntrița lungă, luntrița centrală în mașini rotunde pentru familie și ateliere.

Biciclete: Dürkopp și Stira. Depozit de părți aparținătoare pentru mașini de cusut și biciclete. Tot felul de reparări de mașini de cusut și biciclete se execută grabnic.

Anunțăm on. clientelă că avem încă **2 mașini de treierat** cu putere de 8 cai și **2 mașini cu putere de 4 cai,**

pentru încălzit cu pae, lemne, sau cărbuni, pe cari le putem imediat pune la dispoziția celor cari au lipsă de ele.
Garanție.

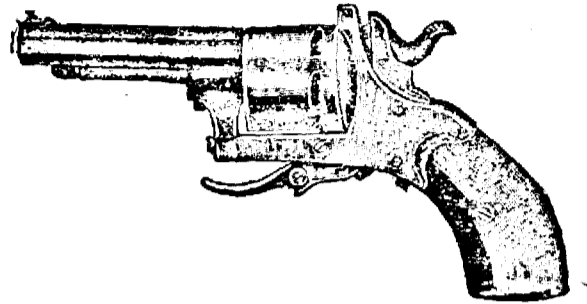
Condițiuni avantajoase de plată. **Frații Burza,** Arad, Boros Béni-ter 1.

Frații Burza

Nr. telefonului 604.

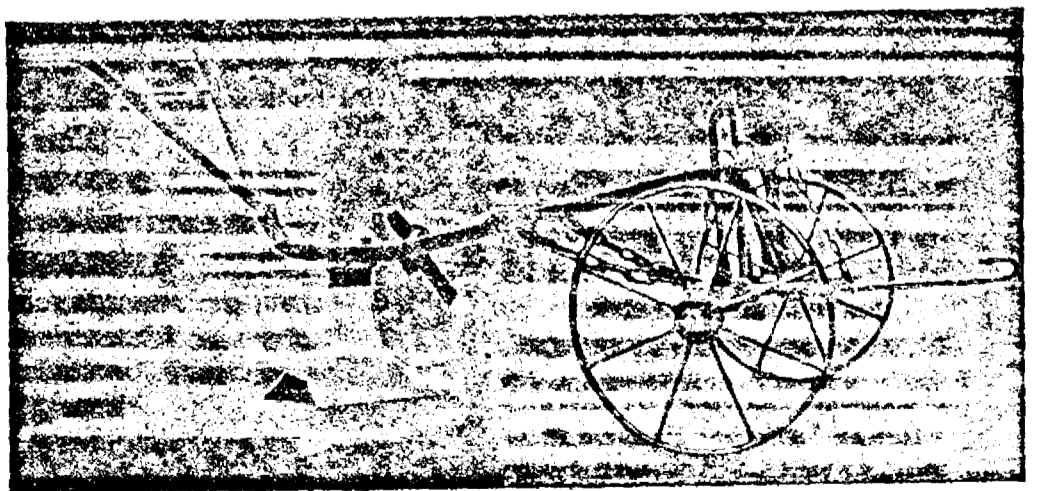
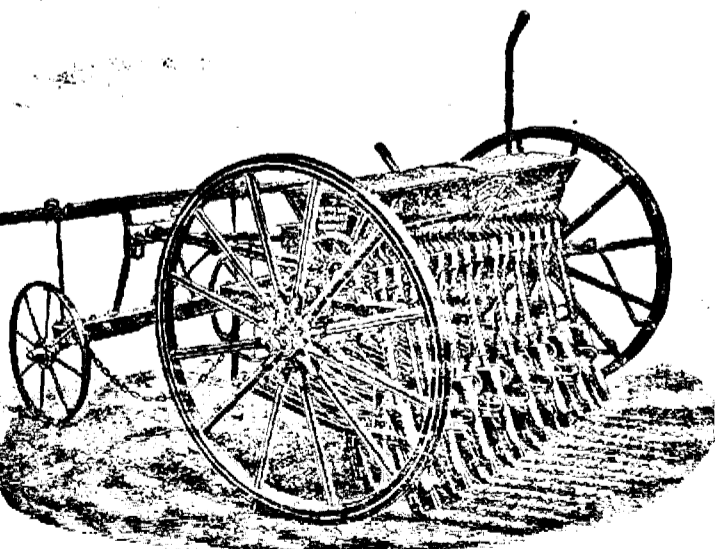
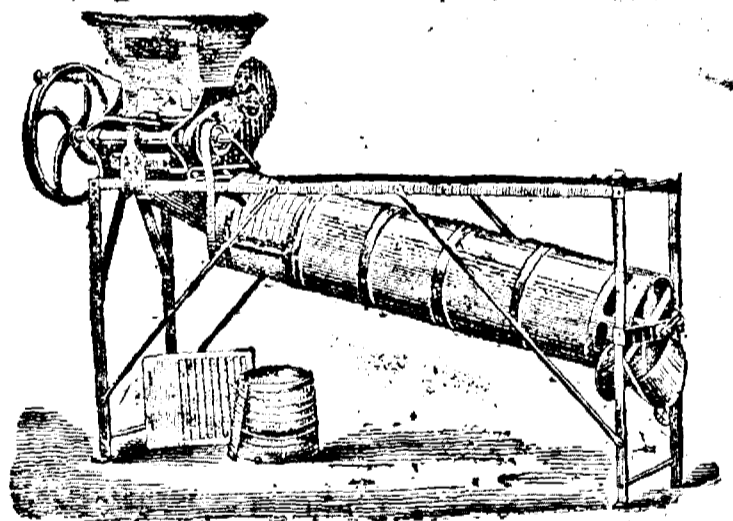
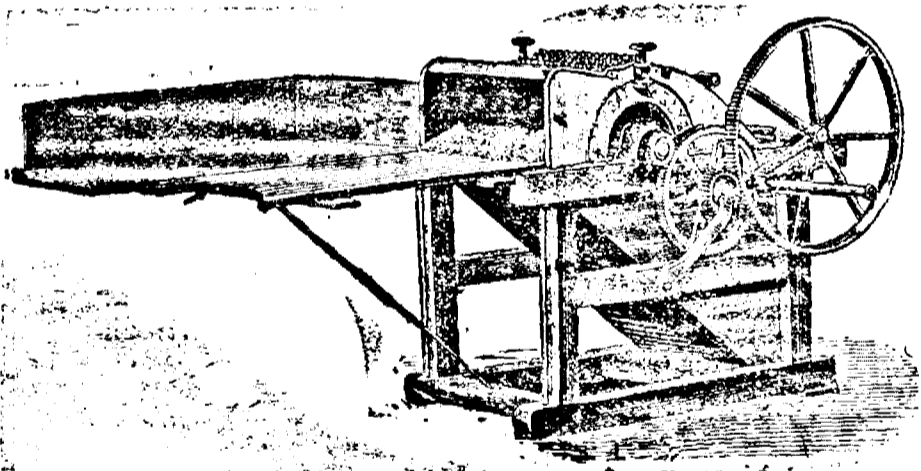
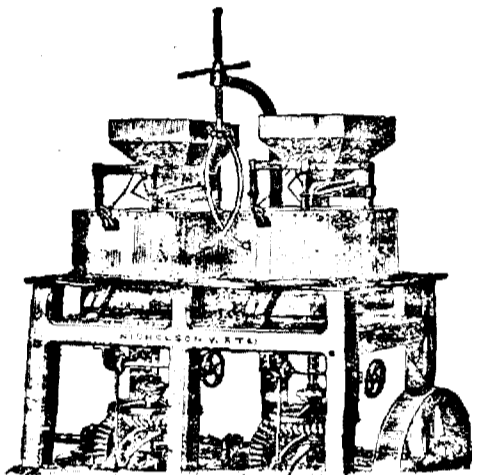
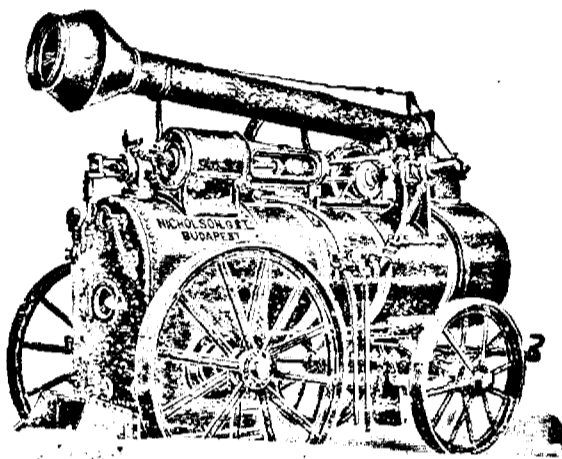
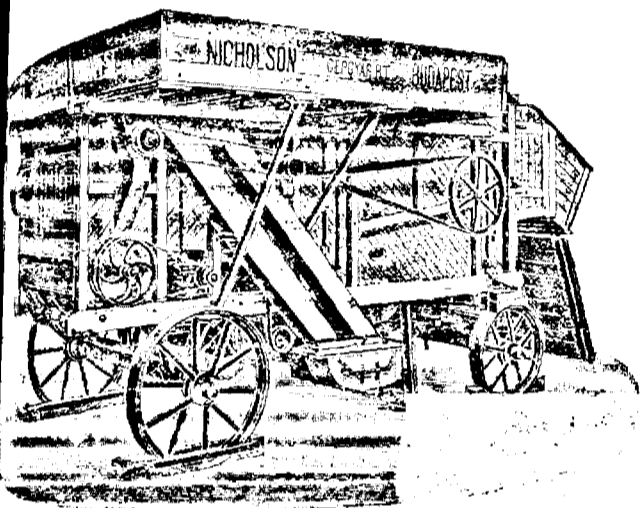
Cea mai mare firmă românească din Ungaria.

Rad, Boros Béni-tér 1.

Comandă magazinul lor bogat asortat de **ferării, arme** tot-felul de **mașini agricole** cu prețurile cele mai moderate și pe lângă plătire în rate. Catalog trimitem gratuit.

Adresa generală a fabricii de mașini **Nicolson** din Budapesta pentru garnituri de treerat și orice mașini agronomice.

Cu garnituri pentru trierat și cu prospecte pentru mori servim bucuros, eventual pentru primirea lucrurilor acestora și facerea contractului mergem la fața locului pe spesele noastre.

== Mare asortiment de osii Steier și originale Winter. ==

Telefon 66-82
FISCHER TESTVÉREK

■ I struitori de sticlă și fabricanți de oglinzi; ■
■ pictură specială pentru geamuri de biserică. ■
BUDAPESTA, VIII., Mária-utca No. 11.

Pregătim ireproșabil oglinzi, plăci, dulapuri și apărătoare pentru uși. Primim execuția conștiințioasă a oricăror lucrări din acest ram, apoi colorarea în sticlă ori mozaic a geamurilor de biserică, dormitoare, sufragerii, saloane, portale și porticuri.

== Mare depozit de sticlă în plăci. ==
Comandele atât din loc cât și din provincie se fac cu multă conștiințiozitate

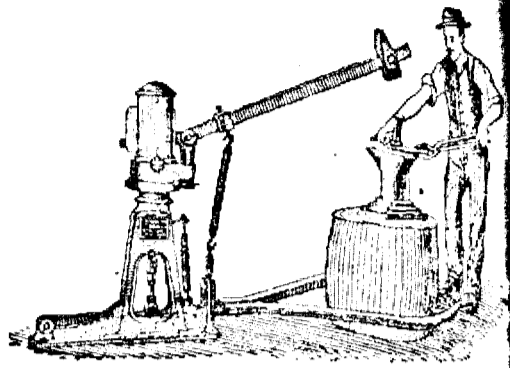
Telefon 66-82.

Important pentru lăcățari și fauri.

Ciocan barost patentat ce se poate mîna cu picior
Invența de Schwartz és Társa. — Unicii fabricanți și vînzători
Fabrica Solymos Testvérek Arad, Kőlcsey-u. 67.

Mare economisală de timp și ajutori lucrători, în propozițiune ieftin, se poate folosi ușor în oricare atelier. Celor cari se interesează la dorință li-se trimite catalog de prețuri cu explicații amănunțite gratuit.

Cu stimă:
Solymos Testvérek, Arad.

Să ne credeți

că este în interesul D-voastră, dacă comandați — coasa „Koronagyémánt”

Cu coasa „Koronagyémánt”

bătuță odată se poate cosi ziua întreagă și deoarece e făcută din oțel-diamant, coase rele sau mul nu se găsește între ele. Pentru trînicia fiecărei bucăți garantăm.

75 80 85 90 95 100 110 cm. La comanda de 10 buc.

Prețul: 1 buc. 1-80 1-90 2- 2-20 2-40 2-40 2-60 cor. una se dă rabat. — Comandele se pot face prin trimiț. banilor înainte sau pe lângă rambursă la

Lengyel Testvérek magazin de coase „Koronagyémánt”
Kaposvár, Fő-utca 22 T.

Mașina de spălat

„WELTWUNDER”

este bucuria fiecărei femeie econoamă bună; albiturile, pe lângă cea mai mare cruțare și lucru ușor copilăresc, devin albucitoate. 75% economisire de timp, bani, încălzit și săpun

FĂRĂ chlor! FĂRĂ sodă!
FĂRĂ ajutor! FĂRĂ putere!
FĂRĂ trecare! FĂRĂ învîrtire!
FĂRĂ terpenină! FĂRĂ salmiac

Prețul 40.- Cor.

Cereți îndată prospect gratuit dela:

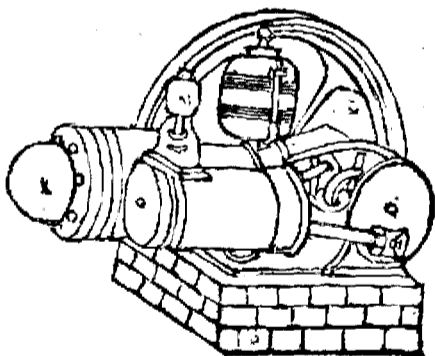
WILHELM OBERTH

Mediaș—Medgyes Nr. 8. (Transilvania)

La trimiteres înainte a cor. 40.— mașina se expediază franco.

Motor cu olei brut. Nou-tate!

Cea mai contabilă putere motorică. Cea mai ieftină uzină! Garanție necondiționată. Prețuri și condiții favorabile. Fără mașinist! Nu explodează. Nu e expusă focului. Nu e supusă inspecția financiară. Nu are cazan. Funcționare simplă. Punem mașina la dispoziția oricărui individ acreditabil, fără nici o cheltuială, pentru a se convinge că face cel mai bun și cel mai vrednic de încredere serviciu. Prospecte de prețuri dela 2-60 PH gratuit.

PALFY TESTVÉREK

turnătorie de fer și fabrică de mașini în SEGHEDIN-SZEGED.
Fondat în Anul 1807. Distins cu 20 medalii de aur.

— Prețuri moderate. —

ANUNȚ.

Am onoare a aduce la cunoștința onoratului public că mi-am deschis în Șiria, drumul Aradului, un atelier de : **tâmplărie :** (măsar) unde efectueșc ori-ce lucrări ce se ține de bransa aceasta, totfelul de mobile, precum și ori-ce lucrări de edificii.

Rugând sprijinul onoratului public român, semnez
Cu stimă:

VASILE HUIU
măestru măsar,
Șiria (Világos, c. Arad).

— Serviciu conștiințios. —

INTREPRINDERE ROMÂNEASGĂ

MIHAI FLONTA

antreprenor de zidiri
Oradea-mare-Nagyvárad.
Stabilimentul și cancelaria Pereces-u. 9-

Primește: plănuierea și zidirea de biserică, școală, case notariale și a tot felul de zidiri private.

Magazin stabil de fabricate de ciment, comande se primesc.
Magazin stabil de pietrii artificiale pentru morminte. Prospecte gratuit.

Cele mai bune

orologe

— cele mai solide și cele mai după modă —
juvaericeale
atât pe bani gata, cât și în rate pe lângă cheazăie de 10 ani și prețuri ieftine, livrează cea mai bună prăvălie în aceasta privință în întreagă Ungaria

BRAUSWETTER JAYOS

orologier în SZEGED.

CATALOG cu 2000 chipuri se trimite GRATUIT.

Notez că numai aceia vor primi catalogul gratuit cari îl cer cu provocare la ziarul Tribuna. (ad. scriu că a cetit anunțul în Trib.)
Correspondențele se fac în limba maghiară, germană și franceză.

